

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20—61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890—1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. NOVEMBER 14.
VIII. évfolyam, 303. szám.

Kedd

Erdély népe hitvallást tett II. Károly király Őfelsége és a nemzeti ujjaszületés eszméi mellett

Lelkes hangulatban, hatalmas sikerral zajlott le a NUF szamostartományi nagygyűlése. Vaida-Voevod: „Nem akarunk elnyomottakból elnyomók lenni! Becsülöm azt a romániai magyart, aki magyarnak vallja magát!” A romániai magyar népkisebbség álláspontját dr. Bartha Ignác országgyűlési képviselő fejtette ki. Giurescu miniszter a NUF célkitűzéseiről

Argetoianu miniszterelnök: „Több igazságot, több becsületet és nyugalmat hirdetek!”

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Fényes és diszes külsőségek között, lelkes ünnepi hangulatban, mintaszerű rendezésben tartották meg november 12-én Kolozsváron a Nemzeti Ujjaszületés Frontja első nagyszabású szervező nagygyűlését, amelyen nemcsak maga Argetoianu Constantin miniszterelnök, Giurescu Constantin, a NUF szervező minisztere és a kormány több tagja, valamint az egységpárt előkelő vezetői vettek részt, hanem felvonult a Szamostartományhoz tartozó vármegyék megyeszékhelyének, városainak nagy és kisközségeinek lakossága is — a szellemi vezetők mellett hatalmas tömegben a föld népe, hogy ünnepélyesen tanúságot tegyen egységes akarataról, rendíthetetlen királyhűségéről, hazaszeretetről és nyíltan hitvallást tegyen azok mellett a politikai, gazdasági, kulturális és társadalmi célkitűzések mellett, amelyek a Nemzeti Ujjaszületés Frontja munkatervének sarkalatos pontjai.

Sok politikai, társadalmi és más vonatkozású népgyűlés zajlott le már Erdély fővárosában, de olyan bensőséges, a lelkeket és érzéseket egybefonó, a közös akaratot egységesen kidomborító színvonalas és mély benyomást keltő szervező népgyűlés talán még egy sem, mint amelyen a NUF november 12-iki kolozsvári nagyszabású értekezlete volt. Dicséret és elismerés illeti ezért a megnyilatkozásért a NUF vezetőit, elsősorban Argetoianu miniszterelnököt, Giurescu professzort, a NUF szervező miniszterét, de azokat is, akik a tegnapi monstre-gyűlést kiváló szakértelemmel, nagy lelkesedéssel és mintaszerű megszervezettséggel megrendezték.

ÜNNEPÉLYES FOGADÁS A PÁLYAUDVARON

A miniszterelnök és a kormány tagjainak külön vonata vasárnap reggel 9 óra 30 perckor érkezett meg a virágokkal, zöld fenyőágakkal készített füzerekkel díszített és felfalozott vasúti pályaudvarra. Argetoianu Constantin miniszterelnök, Giurescu a NUF minisztere és dr. Vaida Voevod Sándor királyi tanácsos, a képviselőház elnöke, valamint a kormány tagjai a NUF vezértitkárainak és a fogadásra megjelent katonai és polgári hatóságok vezetőinek kíséretében elvonult a tiszteletükre kivézenyelt dísz-

század arcvonalai előtt, majd a kormány-elnök és kísérete az elsőosztályú város-terembe vonultak, ahol rövid hivatalos fogadtatás volt. Dr. Bornemisa Sebastian Kolozsvár polgármestere üdvözölte a város nevében meleg szavakkal az előkelő vendégeket, akik fogadtatására megjelentek a többiek között dr. Tataru Coriolan, Szamostartomány helytartója, dr. Hódor Victor tartományi helytartósági vezértitkár, dr. Mo'dovan Victor volt miniszter, a NUF Vezértitkára, Gheorghescu tábornok, a NUF gárdák főparancsnoka, Bădăuta a propagandaügyi minisztérium igazgatója, dr. Popovici Valér Szamostartomány állambiztonsági hivatalának vezérfelügyelője, dr. Hatteganu Gyula, Racovita, Sofronie, dr. Draganu egyetemi tanár, dr. Bornemisa Sebastian polgármester, Pacala Aurel tábornok és dr. Popa Adam alpolgármesterek, Manole Enescu ezredes vármegyei prefektus, Cristea Vasilescu tábornok, a VI. hadtest parancsnoka, Gheorghe Florescu tábornok hadtestparancsnok, Colan görögkeleti, dr. Hossu görögkatolikus püspökök, Pop Atanasie, az Országgyűlés szervező szamostartományi főparancsnoka, Panaitescu Annibal ezredes, csendőrségi parancsnok, Gustav ezredes, a szamostartományi NUF gárdák parancsnoka, dr. Horvath Iosif rendőrkész, dr. Pop Victor városi főjegyző, dr. Stoica Ioan vármegyei igazgató, a NUF helyi szervezetének vezetői és sok más előkelőség. A kisebbségi egyházak képviselőiben dr. Boga Alajos kanonok, román, kath. egyházmegyei előadó, Laar Ferenc egyházkerületi előadó és Maksay Albert tanár jelentek meg, míg a zsidó egyházközségek képviselőiben dr. Weinberger Mózes neológ és Glasner Akiba ortodox főrabbi. A miniszterelnökkel együtt érkeztek meg Kolozsvárra dr. Zigre Miklós kultuszminiszter, Radian Alexandru propaganda és sajtóügyi miniszter, dr. Pop Traian, az állami javak feltárminisztere, dr. Dragomir Silviu kisebbségi miniszter, Jinga Victor dr. és Augustin Filip alminiszterek.

Az ünnepélyes és hivatalos üdvözlés és fogadtatás után a kormányelnök és kísérete a nagyszabású összejűlt közönség lelkes ovációja közben a népgyűlés színhelyére, a kolozsvári Román Nemzeti Színház épületéhez vonultak fel gépkocsikon. A Ferdinand király-uton, az Egyesülés-téren, a Mária királyné-uccában, a Cuza Voda-téren és a többi útvonalon is az összes házakat felfalozták, a villanyoszlopokat zöld fenyőfűzerek, a tiz tartomány címei és nemzeti színű zászlók ékesítették. A házak erkélyeit és ablakait szimpompás szőnye-

gekkel díszítették. Kolozsvár ünnepi díszitott a nagyjelentőségű NUF gyűlés alkalmából és az előkelő vendégek tiszteletére. A gépkocsikat követték a tartomány különböző vármegyéinek, városainak és községeinek festői látványt nyújtó, ünnepi díszbe öltözött, zászlók alatt, zeneszóval felvonuló küldöttségei. Szimpompás képet nyújtott a különböző vidékek sajátos nemzeti viseletbe öltözött népes küldöttsége.

A ROMÁN NEMZETI SZÍNHÁZBAN

A Román Opera épülete előtt felállított díszsátorban Stanca lelkész istentiszteletet celebrált, amelynek végzetével Argetoianu miniszterelnök és kísérete bevonultak a Román Nemzeti Színházba, ahol a Nemzeti Ujjaszületés Frontjának nagyszabású gyűlése lezajlott. A páholsorokban Kolozsvár és Szamostartomány szellemi, társadalmi közéletének előkelőségei foglaltak helyet, a földszinti nézőtérben a különböző NUF szervezetek vezetői, köztük a falu népének kiküldöttei, akik a NUF címerével himezett mellvértet, vállukon pedig széles trikolt viseltek. A színpadot sötétkék kárpittal vonták be, középen ékeskedett a hatalmas országgyűlési címer, kétoldalt a NUF jellegzetes keresztjei. Az orkeszterben a karmesteri emelvényen

a királyi ház bársonyra himezett se-lyem címere pompázott. A reflektorok kal megvilágított színpadra bevonul- tak a kormány tagjai, a NUF vezetői, akiknek sorában a Magyar Népközös- ség képviselőiben ott voltak gróf Bánffy Miklós elnök, dr. Szász Pál szenátor, az EMGE elnöke, a legfőbb gazdasági tanács tagja, báró Jósika Já- nos, gróf Teleki Ádám, dr. Bartha Ig- nác országgyűlési képviselő. Amikor a kormány tagjai és a NUF vezetői el- helyezkedtek a színpadon, harsány hangon jelentették:

— Constantin Argetoianu miniszter- elnök!

A következő pillanatban a NUF dísz egyenruhájában megjelent a színpa- don a kormányfő, aki magasra emelve jobbkarját: Sándor! köszöntéssel üdvözölte a népgyűlésen megjelente- ket. Hatalmas eljénzés, percekig tartó taps, meleg ováció volt a vá- lasz az üdvözlésre. Az elnöki szé- ket dr. Vaida Voevod Sándor fog- lalta el, tőle jobbra ült Argetoianu miniszterelnök, mellette pedig dr. Dragomir Silviu kisebbségi miniszter. Vaida Sándor balján Giurescu Constantin professzor, a NUF szervező minisztere.

Vaida-Voevod Sándor beszéde

Feszült figyelem közben emelke- dett szólásra dr. Vaida Voevod Sán- dor királyi tanácsos, a képviselőház el- nöke, aki szellemes fordulatokban gazdag, nagy tetszéssel fogadott meg- nyitó beszédében felölelte az erdélyi problémák legnagyobb részét, mely ki- sebbségi vonatkozásokban is külön érdekességet tartalmaz. A királyi tanácsos beszédét Őfelségéhez inté- zett hódoló szavakkal kezdte meg majd Armand Calinescu emlékének áldozott. A továbbiakban a decen- tralizációról beszélt, kijelentette, hogy Argetoianu miniszterelnök volt az, aki midőn az erdélyiek a decen- tralizáció alkalmazását követelték és ezért árulónak bélyegezték őket a parlamentben, védelmébe vette ezt a gondolatot.

Érintve az elmúlt husz év belső po- litikai harcát, az ígéretek és be nem

váltott fogadalmak korszakát, Vaida Voevod Sándor a következőket mon- dotta:

— Nekünk nem fogadalmak kelle- nek, hanem tettek. Nem illúziók, ha- nem felvilágosult ítéletek, hogy egy- szer már legyen vége a nép bőrén folytatott kísérleteknek. Ön miniszter- elnök ur, nehéz és nagyon megterhel- t birtokot örökölt. Adja Isten, hogy ereje és ideje legyen, hogy legalább részben kitisztítsa ezt az Angias istál- lóját a pártpolitika szennyesétől. A továbbiakban a különleges er- délyi érdekekről beszélt és azután a kisebbségi kérdésre térve, így foly- tatta:

— Uraim, kisebbségi kérdés van. Az erdélyiek mindig értették ehhez a problémához, a politikai pártok azon- ban kihasználták a kisebbségek hely- zetét, mert a kisebbség áruló volt, ha nem akart a kormány mellett indolni a választási harcban, viszont, ha híva-

talos jelölésre adta szavazatát, akkor egyszerűen nagyobb hazafi lett a megválasztottból, mint mi, erdélyi románok. Igen, az idők megváltoztak, mert képzeljék el Önök, akik Erdély négy sarkából gyűltek ide össze, ha a politikai pártok idejében valaki azt mondta volna: „oldjunk meg a kisebbségi kérdést úgy, ahogy azt Öfelsége a király kezdeményezte, ma a problémák jórésze megoldódott volna és olyan alap létesült volna, amelyre építeni lehet, akkor minket megvesztegettek volna és hazaárulóknak kiáltottak volna ki.” Gyulafehérváron könyílvánítottuk, hogy nem akarunk elnyomottakból, elnyomókká válni. Hála II. Károly királynak, ma ez a magas koncepcióból eredő munka megvalósult. Hogyan? Elvárjam, hogy a kisebbség szeresse ezt a hazát, ehhez szükséges, hogy mi, államalkotó elemek, olyan intézményeket és közigazgatást létesítsünk, hogy jobban érezze magát, mint bárhol máshol, hogy ne kelljen átkacsintania a határon, hogy érezze, hogy ez az ő hazája, velünk együtt kell szenvednie, velünk együtt kell diadalmaszkodnia, velünk együtt kell szeretnie hazáját. Elégtétellé szolgál nekem, hogy a napirenden egy magyar szónok felszólalása is szerepel.

— Uraim! Mostanig azok az urak, akik a NUF kebelében a Magyar Népközség tagjai, bebizonyították lojális magatartásukat és szolidaritásukat ennek a hazának érdekében. Örülök, hogy egyikük beszélni fog.

Vaida Voevod felszólalásában most a német kisebbségek és szövénnyek kérdésére tért át és fájdalommal állapította meg, hogy ezeket a román állam intézményei és szervezetei után szinte mesterségesen kell, hogy arra az öntudatra ébressze, hogy ők a nagy német nemzethez tartoznak, mert sokan közülük, egyes tévelygő papok vezetése alatt olyan utasítást kaptak, hogy ma is magyaroknak vallják magukat.

— Nekünk — folytatta Vaida Voevod királyi tanácsos — nincs ellenvetésünk. En megbecsülöm azt a magyart, aki azt mondja, hű állampolgár vagyok ennek az országnak, de származásom magyar. Kérem az államtól — mint ahogy ezt az állam el is ismeri minden vonalon a szervezkedés jogát. De, uraim, nem bírom megérteni, hogy valaki elhagyja nemzetiségét és más nemzetiségre térjen át, holott jól ismeri eredeti származását. A jelen körülmények között láthatják, hogy ezeknek a sváboknak és szászoknak egyetlen képviselőjük sincs jelen.

— Nem szabad utánoznunk azokat a hibákat, amelyek nekünk a magyar uralom alatt annyi szenvedést okoztak. Minket nem szabad, hogy a nagyzás hóbortja elfogjon és elnemzetlenítő akciókat kezdjünk, mert látunk, hogy ezen az úton hová vezetett a magyar politika. Láttuk a magyar állam helyzetét.

Vaida Voevod királyi tanácsos a továbbiakban rátért az új alkotmány által teremtett új helyzetre, a Nemzeti Ujjászületés Arcvonal megszervezésének döntő szükségességére és annak a reményének adott kifejezést, hogy az egybegyűltek valamennyien megértik és végrehajtják küldetésüket. Ezután elfoglalva elnöki székét, a nagygyűlést megnyitottnak jelentette ki.

A NUF NEM AZ ÖNZÖK TÁBORA

Az óriási sikert és tetszést aratott elnöki megnyitó után dr. Moldovan Victor volt miniszter, a NUF vezértitkára mondotta el beszédét, amelyben utalt arra, hogy Erdély és annak fővárosa mindig központja volt a román nemzeti mozgalomnak és éppen ezért volt indokolt, hogy a NUF első gyűlését is Erdély fővárosában rendezze meg. A NUF célkitűzése a nemzeti egység megteremtése, amelyet a régi politikai pártok idején nem tudtak megvalósítani a gyakori kormányváltások mellett sem.

Nem a politikai jelszavak, hanem a nemzet megszervezésének rendszere megváltoztatására volt tehát szükség.

hogy közös tábortban tömörülhessen Románia egész népe egységes célkitűzésekkel. Ezt a nagy munkát vállalta meg a NUF, amelyhez testvéri lelkesülettel csatlakozott Erdély egész népe. A NUF nem az önzők tábora, amelynek tagjait politikai és gazdasági érdekek vezetik. A NUF a román élet egészének szervezete, amely

hez Erdély lakossága lelkesen csatlakozott és teljes egészében magáévá tette II. Károly király Öfelségének nemes célkitűzéseit. A királyi célkitűzést Erdély egész népe nagy lelkesedéssel, szeretettel és hűséggel támogatja. A király életetésével fejezte be beszédét.

A FÖLD NÉPÉNEK SZAVA

Vasile Filip, a Naszódmezőben lévő Salva községbe való földműves a föld népének nevében beszélt. Hangsúlyozta, hogy Románia egész népe mint egy test és egy lélek egyesült a NUF keretében. A falu népe örömmel fogadta el a meghívást a mai lélekemelő ünnepre, mert tudta azt, hogy

nem a gyűlölet és az ellenségeskedés szavát fogja hallani a NUF vezetői részéről.

A munkásság hitvallása

A romániai munkásság nevében Gh. Stroia fejtette ki, hogy a romániai munkásság volt az első, amely csatlakozott az arcvonalhoz. Egyesek azt gondolták, hogy a NUF is egy év múlva el fog teljesen tűnni, mint ahogy sok politikai párt szűnt meg rövid, vagy dicstelen tevékenység után, mások viszont azt remélték, hogy a NUF csodákat fog teremteni.

Egyik feltevés sem valósult meg. A NUF erős és hatalmas, megrendíthetetlen, szétbontathatlan és ha csodákat nem is csinált, de a szociális törvényhozási intézkedések egész sorozatával javított a munkásság helyzetén. Az agkori munkásbiztosítás, a társadalombiztosító intézményének átszervezése, a kötelező nyolcórás munkaidő rendszerezése, a munkáskönyvtárak, szociális intézmények létesítése, legújabbak pedig a minimál fizetés bevezetése, mely emberi létezését bizto-

Nem fognak gunyt üzni a föld népével, mint a régi politikai pártok idején gyakran történt.

— Mi értékeljük a tanult emberek oktató szavait, de igényeljük azt is, hogy a vezetők kövessék is azokat a tanácsokat, amelyeket nekünk adnak és tartásuk be adotti szavukat, ígéretüket (Nagy taps és éljenzés.) A gyalázkodó szavak lealacsonyítják azt, aki azokat mondja, sötétségbe vezetnek azokat, akik meghallgatják, míg a bölcs beszéd, amelyből visszatükröződik az emberi és testvéri szeretet, nemcsak annak a lelket nemeseíti, aki ilyen beszédet mond, hanem azét is, aki az ilyen beszédet meghallgatja. (Nagy taps és éljenzés.)

Öfelsége II. Károly király, az ország és a NUF életetésével fejezte be talpraesett beszédét.

sit minden kézműipari munkás részére, bizonyították azt, hogy a NUF kormányát átérezte és megértette a munkássztyál életorsa megjavításának nagy jelentőségét. Fogadalmat tett, hogy a romániai munkásság egységesen támogatja a kormányt és a NUF vezetőit további munkatervre és célkitűzésre megvalósításában.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Pascu Valer kolozsvári nagykereskedő, Szamosstartomány kereskedőinek, kézműiparosainak és iparosainak nevében mondott beszédet, biztosítva a kormányelnököt és a kormány tagjait, valamint a NUF vezetőségét ennek a három társadalmi osztálynak rendíthetetlen támogatásáról, megígát hatatlan hódolatáról és alattvalói hűségéről II. Károly király Öfelsége iránt és minden áldozatra való készségüket az ország fejlődése és határainak megvédése érdekében.

A magyarság útja igazságos és egyenes, mozgalma pedig szent!

Dr. Bartha Ignác ügyvéd, országgyűlési képviselő volt a következő szónok, aki felemlítette, hogy amikor legfelsőbb kezdeményezésre megalkult a Nemzeti Ujjászületés Frontja, a romániai magyar kisebbség lelkesedéssel válaszolt az arcvonalba való belépésre hívó szóra.

— A NUF kebelében a magyar kisebbség — támogatva az összes társadalmi osztályok részéről — ma részt vesz az államélet átalakítására irányuló nagyszabású munkában. (Taps és éljenzés.) A NUF, amely társadalmi osztályra való tekintet nélkül az egyetlen politikai szerv, ma összhangzatosan képviseli a Romániában őslakó összes nemzetek egysége irányuló kívánságát. Armend Calinescu, a felejtethetetlen miniszterelnök volt az, aki megnyitotta a román és a kisebbségi népek tartós és összhangzatos együttélése lehetőségének kiállításait. Ennek a nagy államférfiúnak fogadalmi biztosítani látszottak az ittélő őslakók összes jogainak elismerését, ami egyébként II. Károly király Öfelségének a törvényhozó házak megnyitása alkalmával elmondott beszédébe is kifejezésre jutott.

Bartha Ignác ezután meleg szavakkal üdvözölte Constantin Argetoianu miniszterelnököt és dr. Dragomir Silviu kisebbségi minisztert és utalt arra, hogy mindketten a magyar népkisebbség szeretetét és tiszteletét élvezik, amely érzelmeknek az alapja a személyük iránti bizalom.

— Tudjuk, — mondotta dr. Bartha képviselő — hogy ezt a bizalmat megbecsülik és értékelik. Ennek az értékelésnek a jelenlegi kormány részéről máris látható eredményei voltak a kisebbségek felé. Meggyőződésünk, hogy azok a szavak, amelyeket Argetoianu miniszterelnök fog a mai ünnepségen elmondani a magyar kisebbség részére, meleg érzéssel fogják áthatni szívünket és minden kisebbségi lélekben fel fogják gyújtani a jó állampolgár lelkiismeretének fényét.

— Dragomir Silviu kisebbségi miniszter aradi beszédében utalt arra, hogy a magyarság és a magyarság két elszigetelt nép, amely a Dunai völgyében és a Kárpátok aljában el a nagy szívt és német tenger közepette. A két nép ezeréves ellenállása abban a tény

ben keresendő, hogy mindkét nép egységes tömböt alkotott, amelynek keleti és nyugati nyulványa kölcsönösen kiképezte egymást. (Aradi beszédében azt is mondotta a kisebbségi miniszter: „Mint a sötét felhőkből lecsapó villám vakító fénye, a jelenlegi előre nem látható vészterhes időben világítja meg világosabban, mint valaha azt a közös rendeltetést, amelyet a sors ennek a két népnek részére fenntartott.”)

— Ime: — folytatta fejtegetéseit dr. Bartha Ignác — két nép egyetlen rendeltetéssel és közös sorssal! (Taps és éljenzés.)

— A mi utunk igazságos és egyenes, mozgalomunk pedig szent. Védelmezzük ősi hitünket, nyelvünket, szokásainkat, népi viseletünket, énekeinket, más szóval mindazt, ami kulturális magánvagyonállományunk és az ebbe a földbe gyökerező magyar történelmi hagyományokat. Védelmezzük a romániai magyar népkisebbség jogait, előttünk tündöklő cél: a közös, mert ebből sugárzik ki a jótékony fény sugarát ennek az országnak minden állampolgárára, függetlenül nemzetiségi hovatartozásától, a NUF kebelében egyesülve.

— Éljen a haza, éljen a király, fenséges fia Mihály nagyvajda! Éljenek a kormány és a NUF tagjai!

Bartha Ignác dr. nagy tetszést és hatást aratott beszédét tökéletes románssággal mondotta el és a Sándor! befejező kijelentést magyarul is megismételte: Jó egészséget! A népgyűlés tagjai felállva éljenztek a király Öfelségét, de az ünneplésből bőven ki jutott dr. Bartha Ignácnak is, aki nyíltan, férfias öszinteséggel és bátorsággal szögezte le a romániai magyarság álláspontját.

GIURESCU, A NUF SZERVEZŐ MINISZTERÉNEK BESZÉDE

Dr. Bartha Ignác után Giurescu Constantin, a NUF szervező minisztere mondotta el beszédét, amelyben ismertette az egységpárt célkitűzéseit.

— Ebben az ünnepélyes hangulatban — mondotta — gondolataim akaratlanul visszazárlanak a múltba, visszaemlékezem a megelégedettség és öröm óráira és látom,

milyen óriási és fontos helyet foglal el a szívünkben Erdély.

A nemzet ősi földjét megillető szeretetünket és hódolatunkat fejezem ki, hódolatunkat az ősi föld iránt, amelyben az első vajda nyugszik, aki az egyesülést megvalósította.

— A Nemzeti Ujjászületés Frontjának legelső alapja a nemzeti eszme. Hiszünk benne és harcolunk ennek az eszmének minden téren minél hatalmasabb megnyilatkozásáért.

Tevékeny nacionalizmust akarunk, nem alakilag, hanem tartalmilag.

Vissza kell hódítanunk a tért, meg kell értetnünk az ifjúsággal, hogy nemzeti szempontból hasznosabb és hazafiasabb, ha vállalatot, műhelyt, román üzletet alapítanak, mintha meddő bírálatokban élnek ki magukat, szóbeli tiltakozásban, hogy azután az államtól állást követeljenek.

— A Front másik vezéreszméje a vezetőség, tehát a legjobbak kiválogatása. Nem azok kiválogatása, akik a beszédben ügyesek, hanem azok kiválogatása, akik a legjobban tudnak dolgozni!

— Munkára hívunk fel mindenkit, akik románul hisznek és éreznek, mindenkit, akik ehhez a földhöz és államhoz érzik magukat kötve.

Mindenkit, öreget, fiatal, akik a közös szolgálatában eltöltött élettapasztalataival rendelkeznek és azokat, akik most indulnak el az ilyen élet felé.

— Most alkalma van mindenkinek, aki tehetséget, energiát és kezdeményező erőt érez magában, képességeit az ország és az Uralkodó szolgálatába állítani és alkalma van arra, hogy hittel és ragaszkodással vegye körül II. Károly király Öfelségét. (Lelkes taps és éljenzés.)

— Munkára hívjuk Erdély ifjúságát, azt a nemeslelkű ifjúságot, amely mindig jelen volt történelmünk elhatározó pillanataiban. Biztosíthatjuk arról az ifjúságot, hogy a Nemzeti Ujjászületés Frontjába

az érvényesülés egyetlen szempontja: a munka, érdem és a törvényesség.

Történelmünk nehéz óráit éljük. Mindazoknak, akik a Haza jövőjét szívén viselik, kötelességük, hogy a jelen pillanatban felmerült nehézségekkel legyőzhetetlen összetartással álljanak szembe.

— Aki ma félreáll, bármilyen okból is tegye ezt, személyi érdek, ellenszenv, a módszerben való eltérés, vagy csak egyszerűen kényelemszeretettől, nagy és súlyos felelősséget vesz magára a nemzettel, a jövővel és az utánunk következő nemzedékekkel szemben.

— Feledjünk hát el mindent, ami elválaszthat minket, mellőzzük az egyéni számításokat és ambíciókat és csak a Haza fénylő szentképe álljon a szemünk előtt. Szolgáljuk minden erőnkkel. Legyen legfőbb célunk, áldozzuk fel érte minden javunkat, mert mi, földi halandók elmulhatunk, de egyedül csak a Haza marad örökkévaló.

— Éljen Románia és dicsősége örökké ragyogjon!

— Éljen Öfelsége II. Károly király! Feszült figyelem közben emelkedett szólásra Constantin Argetoianu miniszterelnök, hogy elmondja nagy érdeklődéssel várt beszédét.

A KORMÁNYELNÖK BESZÉDE

— A hála szavaival kezdem beszédemet — mondotta Argetoianu — a hála szavaival azokkal szemben, akik alkalmat nyújtottak nekem, hogy ezen a népgyűlésen, a NUF nagy ünnepén résztvehessek. Köszönetet mondok régi jó barátomnak: Vaida-Voevod királyi tanácsos urnak (nagy taps és éljenzés), akinek nevét az utolsó 40 évben nemzeti harcaink dicsőséges történetének minden lapjára beírták. Köszönetet mondok a NUF összes szerveinek, a legszerényebbtől a vezértitkárokig, Giurescu miniszternek, aki a legteljesebb rendben irányította azt a sok jókaratot, amely politikai hitvallásának akart kifejezést adni ezen a nagy napon. És végül köszönetet mondok nektek is, jó emberek, akik eleget tettek hívásunknak, bár jól tudátok,

hogy nem csábitunk az ígéretek fényé- Kirdy személye és az ország rend- vel és egyedül az a célunk, hogy a tetése iránti hiteteket bizonyítsátok.

A kormány hármass ígéréte

— A kormány amelynek részemre jutott megtiszteltetés folytán elnöke vagyok és amelyre az a nehéz feladat hárul, hogy az állam külső és belső biztonsága felett őrködjek, keresni fogja az alkalmat, hogy könnyítsen az idők mostohasága miatt előállott helyzetben, hogy eltüntesse a szenvedéseket, segítse az inségeseket és támogassa azokat, akiknek nem állanak megfelelő eszközök rendelkezésükre.

— A kormány a mai körülmények között csak hármass ígérhet: több igazságot, több becsületet és nyugalmat.

— Igazság és becsület! Ez a NUF lényeges rendeltetésének egyike, hogy összegyűjtse azok panaszait, akikkel igazságtalanság történik, vagy becsületlenül jártak el velük szemben a kötelességtudástól át nem hatott tisztviselők.

— Becsületszamat adom, hogy nem lesz egyetlen eset, panasz sem, amely vizsgálat és ítékezés nélkül maradna és amelyben az igazságos megtorlás elmaradna.

— Nyugalmat ígérlek! És hogy mindenütt nyugalom legyen, őrködni fogunk, hogy hivatlan és mindig csak a saját személyi hasznukra gondoló elemek ne zavarhassák a közéletet. Szükséges azonban, hogy az ország fiai is, akik ezen a termékeny és áldott földön élnek, hagyjanak fel a torzsalkodással, feleadjék el, ami a multban elválasztotta őket és ember-embernek emberként adjon kezét, hogy vállvetve erősítsék és védjék meg mindazt, amit annyi fáradozással építettek. És miután a földükön lakó különböző népek kibékültek és a NUF sorába állottak, néhány szót kell szólni az ugynevezett kisebbségekhez:

A KISEBBSÉGEK ÉS A ROMÁN NÉP KAPCSOLATA

Sajnálattal kell megállapítanom, hogy a megnagyobbodott Románia megalkotásától kezdve a kisebbségek nem a legjobb utat választották a román néppel szemben. Hivatkozom azokra a kisebbségekre, amelyeket — éppen úgy, mint a német kisebbséget — nem vezettek fölé irreverentia mozgalmakkal, amelyeket a legtöbbször külföldről irányítottak. A kisebbségek ahelyett, hogy a többségi nemzethez való közeledést keresték volna, hogy vele együtt az állam vezetésének és védelmének felelősségét átvégyék, helyi érdekű körbe zárták, a legtöbbször ellentétes állást foglaltak a román állammal szemben és egyes aprólékos jelentőségű kiváltságok elérésében állapították meg célkitűzésüket és kívánságaikat az állam állandó problémáival szemben. Annál kisebb jelentőségűek voltak ezek, mert a román állam kezdetől fogva megnagyobbításának alkotmányjogi tényeivel a legszélesebb jogokat adta meg összes állampolgárainak, akármilyen néphez is tartoztak és akármilyen nemzetiségűek voltak azok.

— Nem hiszem, hogy Európában, vagy bárhol a világban még egy állam lenne, amely igazságosabban és több jóakarattal járt volna el a saját etnikai kisebbségeivel szemben. Mi kitártuk karjainkat az összes kisebbségek előtt és nem a mi bűnünk, hogy ők csak az utóbbi időben számoltak azzal, hogy mégis csak jobb élni nálunk, mint máshol. Nagy örömmel állapítom meg a kisebbségek vezetőinek öntudatraébredését és biztosítom őket, hogy testvériesen fogadtuk a Frontba és úgy, amint befogadtuk őket, készek vagyunk arra is, hogy nemzeti törekvésünk minden ágában befogadjuk őket, de egyetlen feltétellel: mondjanak le a politikai és társadalmi külön-külön uton való járásról és tegyenek bizonyosságot minden fentartás és minden hátsó gondolat nélkül az egységes hit mellett, amelynek alapján az oszthatatlan és szétválaszthatatlan román állam felépült.

A tartományi regionalizmus nem nemzeti veszély

— Amikor erről a helyről a jogok és kötelességek egyenlőségét hirdetem az egységes politikai felfogásba helyezkedett etnikai kisebbségek irányában, miniszterelnöki állásomnál fogva nem öltöm fel a körülmények által parancsolt haszonlesés köpenyét. Így gondolkodtam és így beszéltem én mindig. Ime: azok a szavak, amelyeket 1923. december 23-án, tehát ezelőtt 16 évvel Temesváron mondtam: „Kedves barátaim! Engedjétek meg nekem, hogy érzékeny pillanatomban a regionalizmusról beszéljek. Románia azok között a kevészámú országok között foglal helyet, amelyekben a tartományi regionalizmus nem jelent nemzeti veszélyt. Egyike vagyunk azoknak a kevészámú országoknak, amely déli, északi, nyugati és keleti határai között egy szívként dobog, sir, vagy kacag, mint egyetlen nép. Romániában a regionalizmus nem jelent egyet az elszakadással. Ellenkezőleg: Nemzeti életünket az ősi földszereket kelesztette, amelyet nem lehet másként fel fogni, mint szétválaszthatatlan, termékeny kapcsolatot ember és föld között, amelyen született és amely utolsó nyugvóhelye lesz. Ez a „földszereket”, ez az elszakíthatatlan és termékenyítő kapcsolat az ember és az „ősi éltető földdarab között”, épp olyan erővel köti a kisebbséget, mint a regionalistát.

Soha sem vontam kétségbe, hogy etnikai kisebbségeink, akik hozzánk hasonlóan e földhöz kapcsolódtak, épp úgy, mint mi, utolsó csepp vérünkig készek azt megvédeni.

— Mi kimondtuk szavunkat, most az etnikai kisebbségek is adják meg válaszukat, jöjjenek és helyezkedjenek el sorainkban. Ha ma egy országunk

van, feleadjék el, hogy különféle nyelveket beszélünk, vasárnap különféle templomokba járunk istentiszteletre és kiáltuk mindnyájan egy szívből, egy lélekkel: Éljen a király! Mindnyájunk király! Éljen az örökre egyesült, érinthetetlen Románia, mindnyájunk hazája!

A zsufozásig megtelt színházteremben tomboló lelkesedéssel tört ki az éljenzés és tapsvihar. A frenetikus hatást csak növelte, hogy a hangszórókban felhangzott a Királyhimnusz, amelyet az egész közönség felállva, a jobb kart magasba lendítve hallgatott végig.

A lelkes ünneplés után Argetoianu miniszterelnök még a következőket mondotta:

AZ ESZME ÉS A VALÓSÁG

— És mert az etnikai kisebbségek kérdését érintettem, engedjék meg, hogy néhány szót szóljak az etnikai kisebbségekről is, akik annál inkább tépelődnek elszigeteltségükben, minél inkább elfelejtik őket az emberek és az Isten is. Emlékeztetek temesvári beszédemben a következőket is mondtam: „Ha nem félek a mi tartományi regionalizmusunktól, van egy másik regionalizmus is, amely különösen veszélyesnek és a jobb viszonyok felé való bármilyen előhaladásra tikkasztóbbnak látszik, amely a fejlődés minden magját terméketlenné teszi. Ezt a lelki regionalizmust a pártok elkülö-

nitési szelleme jellemzi. Ez ma sokkal inkább elválaszt bennünket, mint az egyesülés előtt. Gyűlöletre tanít, ahelyett, hogy szeretetre tanítana, az eszmék és érzések mozgását gátolja és gyöngíti, ahelyett, hogy erősítene és pusztulással fenyeget.” Ez ellen a regionalizmus ellen tiltakoznunk kell! Hagyjunk fel a személyes érzelmek forrásából keletkezett torzsalkodásokkal, vagy azokkal a személyi harcokkal, amelyek kollektív érdekek kizárólagos szolgálatának kultiválásából erednek. A heves harcban, amely valóban heves kell legyen, hogy a meggyőződésünket győzelemre vezesse, ne vegyítsük össze az eszmét — az eddigi receptek szerint — a valósággal és ne hivatkozzunk az eszmére — csábító csillogásért — hogy betakarjuk vele a valóságokat, amelyeknek meztelensége szégyent hoz a fejünkre. S ha az élet hullámai pillanatnyilag az eszmék világáig dobognak fel bennünket, ne mocskoljuk be az eszmét anyagi érdekekkel.

FELEJTSEK EL A KISEBBSÉGEK, AMI ELVÁLASZTOTT BENNÜNKET!

— Bár ezeket a szavakat 16 évvel ezelőtt a pártok bukása előtt mondtam, ma is meg lehet találni ezeknek az értelmét. Mint a koral-szigetek, melyeket a tenger közepén hullámok vernek és amelyek egy kis pocsolyát tartogatnak szívében, épp úgy maradtak még politikai csoportok leszállított, elszánt létszámmal, amelyek

azt hiszik, hogy a dolgok még hátrafelé mehetnek és visszatérhetünk oda, ahonnan kiindultunk. És ha sokan közöttünk anélkül indultak el, hogy jól megvizsgálták volna, hova mennek, egy dolog bizonyos: mindnyájan elindultunk, mert megutáltuk azt, amit elhagytunk és erősen elhatároltuk, hogy nem térünk többé vissza oda, ahonnan elindultunk. A legjobb megoldás az etnikai kisebbségek részére is az lenne, hogy

feleadjék el ők is mindazt, ami elválasztott bennünket és vessenek számot ők is azzal, hogy ma minden román sziklaként kell a trónt körülvegye, jöjjenek ők is, hogy mellükkel tartsák az ország ellen-ségeivel szemben!

És abból a célból, hogy a megbékélés mentől teljesebb legyen, azt óhajtjuk, hogy úgy

ezek az etnikai kisebbségek olvadjanak be a mi sorainkba.

Sajnálatos lenne, hogy ha a politikai kisebbségek vezetői nem látnának olyan tisztán, mint maguk az etnikai kisebbségek. Akármint is van, a mi kezünk kinyújtott marad. Nem szeretném azonban, hogy ez a gesztus gyöngeséget jelentsen. A NUF-nak nincs szüksége nem kért segítségre, amikor az ország minden fiát munkára hívja, nem zárhatja be az ajtót, csak azok előtt, akik a büntetőtörvénykönyvbe, vagy a közérkölcsebe ütköző cselekményt követtek el.

Orvosolják a sérelmeket

— Hölgyeim és Uraim, nem zárhatom be erről a helyről, Erdélynek ezen részéről mondott beszédemet, hódolatteljes elismerésem nélkül azok előtt az áldozatok előtt, amelyet a nép a haza megmentése érdekében elvisel. Tudom, hogy a katonai behívások és a rekvirálások miatt mennyit szenvedtek. Sajnos, nem tudjuk sem a koncentrációkat, sem a rekvirálásokat megszüntetni. Nem mi okoztuk egész Európában ezt a helyzetet. Kénytelenek vagyunk azt tenni, amit szomszédaink is tesznek.

Nem fegyverkezhetünk le senkivel szemben.

Megtettük az intézkedéseket és intézkedéseket fogunk tenni arra, hogy a koncentrációk a szükséges szenvedő népvállára minél kevésbé nehezdedjék, hogy a rekvirálásokkal történt egyes igazságtalanságok — melyek inkább gyakorlat hiányából, mint rosszindulatból erednek — megszűnjenek és a károk megtérüljenek.

— Térjünk haza úgy, amint jöttetek, telve bizalommal királyotok iránt. Ne hallgassatok az ócsárlókra. Minden nemzedéknek meg volt a próbatétele. Amit ti szenvedtek, azok nem hasonlíthatók össze az 1916—1917. évben általunk keresztül élt szenvedésekkel. Feszítétek meg akarátotokat és küzdjétek meg a nehézségekkel, bizzatok a holnapi napba, bizzatok, hogy a holnapi nap a miénk lesz! A mi történelmünk évszázadokhoz van kötve és legyetek meggyőződve arról, hogy semmi sem rendíthet meg benneteket.

Éljen a király!

Éljen az örökké megnagyobbodott Románia!

Éljen az Ujjászületés Frontja!

Egészséget!

Argetoianu miniszterelnök beszéde után újlag felhangzott a Királyhimnusz és percekig tartó meleg ünnepelésben részesítették a kormányelnököket.

A HATÁROZATI JAVASLAT

G. Sofronie egyetemi tanár, a NUF szamostartományi titkára ezután határozati javaslatot olvasott fel, amelyben megállapítja, hogy a november 12-iki első NUF-gyűlés kifejezésre juttatta a román Erdély megbecsülését, történelmi szerepének és helyzetének értékelését, amelyet az örökre

egyesített és egységes Románia határain belül betölt.

Maradéktalanul teljesíti tehát a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának tíz alapvető célkitűzését, megszilárdítva így az „Új Romániát”, amely mindig legszebb reménysége volt megteremtőjének, szerezett Uralkodójának, II. Károly király régének.

Öfelsége a legfőbb biztosíték és erős ör az ország jövőjét illetőleg és éppen ezért a népgyűlés tagjai ez alkalommal is kifejezésre juttatják mély alattvalói hódolukat, hűségüket és elismerésüket Öfelsége iránt.

A határozati javaslatot egyhangulag és nagy lelkesedéssel szavazta meg a népgyűlés.

Vaida-Voevod Sándor elnök ezután felolvasta a II. Károly király Öfelségéhez intézett üdvözlő távirat szövegét, amelyet a népgyűlés tagjai állva hallgattak meg és nagy lelkesedéssel elfogadtak. Vaida-Voevod Sándor végül köszönetet mondott dr. Tataru Coriolannak, Szamostartomány királyi helytartójának és dr. Bornemisa Sebastian kolozsvári polgármesternek azért a lelkes, meleg és szívélyes fogadtatásért, amelyben a kormány tagjai és a NUF vezetői Erdély fővárosában részesítették. A Királyhimnusz hangjai mellett ért véget a lelkes hangulatu népgyűlés, amelynek végeztével Argetoianu miniszterelnök és kísérete a Román Opera főbejárata előtt felállított díszemlévről végignézték a díszelvonulást.

Az ünnepség a legpéldásabb rendben, fegyelmezetten, az idők komolyságához méltóan folyt le és a mintaszerű rendfentartásért dr. Horvat Iosif kolozsvári rendőrkezes, fáradhatatlan munkatársai, a rendőrségi tisztviselők, a rendőrlégénység és a kirendelt gyalog és lovascsendőrök parancsnokai minden dicséretet és elismerést megérdemelték.

Az ünnepség végeztével a kormány tagjai és a NUF vezetői társaságban vettek részt az Automobil Klubban. Az előkelő bukaresti vendégek este 7 óra 25 perckor különvonaton utaztak vissza Bukarestbe. Az esti órákban a színpompásan kivilágított középületek és a zászlódisz emlékeztetett a NUF nagysikerű kolozsvári népgyűlésére...

BUNDÁK SZÖRMÉK

gallérok átalakítása a legutányosabbban, legújabb modellek szerint

dus választékban BIXENSPANNER SZÖRMESZALON, Reg. Ferdinand 3. udvarban.

TESTEDZÉS

Kiesett a Ripensia és az AMTE a Román Kupából

Sodronyipar, Victoria, RMTE, Rapid, Venus, TMAC, Unirea Tricolor, FC Braila, Tricolor CFPV, Sportul Studentesc, AS Constanta, Dragos Voda, Olimpia, Asira és Carmen a nyolcas forduloban

A Román Kupa vasárnapi „tizenhatos fordulójának hatalmas meglepetése, hogy a Ripensia Csernovicban ki- kapott a Dragos Vodától és ezzel kiesett a további küzdelemből. Ugyanerre a sorsra jutott az AMTE is, amely Braila- ban szenvedett vereséget. A Carpați 120 perces küzdelmet vívott Bukarestben az alkerületi bajnokságban játszó Olimpia- val, de nem tudta megszerezni a győzel- met. A mérkőzést újra kell játszani. A Victoria annál könnyebben győzött Cser- novicban s így biztosította a továbbju- tást a kupában.

(SZATMÁR.) Olimpia—Gloria CFR Galac 3:1 (3:0). A szatmáriak lelkes já- tékkal győztek a nemzeti bajnokságban szereplő ellenfelük felett.

(MEDGYES.) Venus—Sparta 6:2 (4:1). A Sparta hőiesen ellenállott a bajnok- csapat támadásainak, a vereséget azon- ban nem kerülhette el. Góllövők: Bo- dola (2), Jordache, Ploesteanu, Ene és Nülbacher (öngól), illetve Müller (2).

(BRASSÓ.) Astra FC—Lonea 2:1 (1:1). (FERDINAND.) TMAC—Metalosport 2:1 (2:0). A temesvári csapat nagy küze- lem után harcolta ki a továbbjutást Bin- dea és Szissik góljaival. A vigaszgól- t Binder lőtte.

(ARANYOSGYÉRES.) Sodronyipar—Makkabi 2:0 (1:0). A gyéresiek pompás játékkal győztek Mary és Hragyel gólja- val. A mérkőzés 1000 néző előtt folyt le dr. Boldur vezetésével.

(RESICA.) RMTE—UDR 5:2 (1:2, 2:2, 3:2). Izgalmas mérkőzésen csak meghosz- szabítás után dönt el a továbbjutás kér- dése.

(CSERNOVIC.) Dragos Vodá—Ripensia 4:3 (3:2). A csernoviciak szerencsés já- ték után érték el feltűnéstkelő győzel-

met. — Victoria—Caurum 9:2 (4:1). A kolozsvári csapat tetszés szerinti gó- aránnyal győzött Cociuban (5), Moldovan, Marian, Comea és Felecan góljaival.

(BRAILA.) FC Braila—AMTE 2:1 (0:1). Az aradi munkások az első félidőben ve- zetésre jutottak szert, szünet után kienged- ték közülük a mérkőzést.

(PLOESTI.) Tricolor CFPV—Juventus 1:0 (1:0).

(CRAIOVA.) Sportul Studentesc—FC Craiovan 1:0 (1:0).

(BUKAREST.) Carpați—Olimpia 4:4 (1:1, 3:3, 3:2). Lélekölő harcban sem tudta kiverkedni a győzelmet a nagy- bányai csapat, úgyhogy a mérkőzést újra játszották. — Carmen—Gloria 5:2 (4:1). — Unirea Tricolor—Viforul Dacia 4:0 (1:0). (KISENEV.) AS Constanta—Makkabi 4:1 (1:1).

Nagyszerű formában vannak a japán uszók. Tokióból jelentik: Az idei első fedettuszoda-versenyen pompás eredmé- nyek születtek: 100 m. gyors: 1. Arai 57,6 mp. 2. Sasaki 59,6 mp. 200 m. gyors: 1. Arai 2 p 10,5 mp. 2. Miamoto 2 p 14,4 mp. 400 m: 1. Amano 4 p 48 mp. 2. Ta- kahasi 4 p 48,2 mp. 800 m: 1. Amano 10 p 01,6 mp. 8. Takahasi 10 p 06,6 mp. 100 m mell: 1. Hamuro 1 p 12 mp. Japán csucs. 2. Furukava 1 p 15,2 mp. 200 m. mell: 1. Hamuro 2 p 42,6 mp. 2. Oura 2 p 47 mp. 100 m hát: 1. Koima 1 p 08,2 mp. 2. Joshida 1 p 08,2 mp.

Ragyogó eredmények Amerika uszó- bajnokságain. Newyorkból jelentik: Az Equador állambei Quajaquilben rendez- ték meg az amerikai államok uszóbaj- nokságait. A 100 méteres hátuszásban Kiefer világrekorder 1 p 06 mp-t ért el, a 200 méteres gyorsuszásban Nakama 2 p 13,3 mp alatt ért célba.

Rádió

KEDD, november 14.

Bucuresti. 7: Reggeli műsor. 12: Pontos időjelzés, időjárás, vízállásjelentés. 12:10: Zenekar. 13: Hírek. 14: Hírek. 18:17: Le- mezek. 18:50: Hírek. 19: Felolvasás. — 19:15: Francia dalok. 19:45: Hírek. 20: Rá- diózenekar. 21: Fotómu zongoraművésznő. 21:30: Hírek. 21:50: Balettművek. 22:45: Hírek.

Budapest. 1. 7:45: Torna, hangemezek. étrend. 11: Hírek. 11:20: Felolvasások. — 13:10: Szalonzene. 13:30: Hangemezek. 17:10: Asszonyok tanácsadója. 18:15: Hang felvétel. 18:50: Cigányzene. 19:50: Felol- vasás. 20:25: Szalonzene. 22:10: Gordonka zongorakísérettel. 23:05: Zenekar. 24:25: Hangemezek. 1:05: Hírek.

November 16-ig a lefoglaltatott lovak és járművek tulajdonosainak jelentkezniük kell a hivatalos bizottságok előtt

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári rendőrkészlet november 9-én 62.370 szám alatt a következő hirdet- ményt bocsátotta ki:

„A nagyvezérkar 1939. október 25-én kelt 53.450. számú rendelete alapján, november 10-ike és 16-ika között Ko- lozsvár város területén osztályozni és értékelni kell a ló-, szekér-, lószér- szám- és kerékpárvezetőket. Eb- ből a célból a lovak és járművek tulajdonosainak a lovakkal és jármű- vekkel együtt, a bizottságok előtt a következő sorrendben kell jelentke- zniük:

Az első kerületi kapitányság kör- zetéhez tartozó tulajdonosoknak a vá- városához udvarán, a II., III., IV., V. és VI. kerületi kapitányságok körze- téhez tartozó tulajdonosok pedig a ha- romvásártéren.

A tulajdonosoknak az értékelés, becslés és beosztás alá kerülő állatokon és járműveken kívül magukkal kell vinniük össze- igazoló irataikat, ugymint az adás-vételi iratokat, az állatra vonatkozó bizonyít- ványokat, a kerékpárvezetőkre és minden más, a katonai hatóságok ál- tal kiállított iratokat (lefoglaltási ren- deleteket, lefoglaltási elismervényeket, felmentési, vagy visszatérítési bi- zonylatokat, stb.)

Az egyes bizottságok napenként reg- gel 8 órától 1-ig, délután pedig 4-től 6 óráig működnek.

A rendőrség felhívja a jár- művek és lovak tulajdonosainak fi- gyelmét, hogy mindazokat, akik az osztályozásra és értékelésre kerülő járművekkel és lovakkal, vala- mint lószerszámokkal a jelen közle- ményben feltüntetett helyen és időpont- ban nem jelentkeznek, katonai törvény- szerk elé állítják, amely a hivatalos lap szeptember 2-án megjelent 292. szá- mában közölt törvényrendelet 47. szakasza alapján, a lefoglalt javak ér- téke 25—35 százalékának megfelelő pénzbüntetéssel és két hónaptól fél évig terjedő elzárással sújtja őket.

A nagyfontosságú közleményt dr. Horvat rendőrkészlet és Timbus dr. helyettes készlet irták alá.

Magarátalált a magyar válogatott és hallatlanul izgalmas küzdelem- ben győzött a jugoszlávok ellen

Magyarország—Jugoszlávia 2:0 (1:0)

(BELGRÁD.) A BSK-pályán 13.000 főnyi közönség volt kíváncsi a magyar válogatott labdarúgócsapat vasárnapi já- tékára. A magyar válogatott ki is ér- demelte az érdeklődést, mert olyan színvonalas játékot nyújtott, amelyhez hasonló Belgrádban csak az angolok produkáltak.

A sorozatos kudarcok után magarátalált magyar válogatott izgalmas harcban 2:0 (1:0) arányban győzött a jugoszlávok el- len, de a győzelem nagyobbarányu is lehetett volna, ha Kiszely helyén na- gyobb átütő erőt képviselő középcsatár játszik. A győzelem így is meglepetés- ként hat, mivel sportkörökben előre el- könyvelték a magyar csapat vereségét, ami az angolokkal szemben győztes ju- goszlávok ellen nem is lett volna lehe- tetlenség.

Kölsönös üdvözlések után a zenekar előbb a magyar, majd a jugoszláv him- nuszt játszotta, majd a svájci Wütrich vezetésével a következő összeállításban indult meg a játék:

Magyarország: Boldizsár — Polgár, Bi- ró — Király, Sárosi III. Balogh — Kin- cses, Vincze, Kiszely, Sárosi dr., Tóth III. Jugoszlávia: Lovric — Bereslin II., Dubac — Manola, Dragicevics, Lechner — Glisovics, Vujadinovics, Bozsovcics, Matosics III., Perlics.

A magyar csapat széle: hátban már az első percekben nagy lendülettel támadott. Sárosi dr. már a 4. percben hatalmas

bombát eresztett meg a jugoszláv kapus azonban szögletre öklözte a labdát. A jugoszláv ellentámadást Perlics vezette, aki éles lövést küldött kapura. A labda a vetődő Boldizsár hasa alatt kicsu- szott s már majdnem góba surrant, ami- kor Balogh mentett. Változatos játék után a 28. percben Manola mint- egy 30 méterről a kapu előtt kézzel érin- tette a labdát. A szabadrugást Király nagyszerűen ivelte Sárosi dr.-hoz, aki pompás testessel megszökött zsandarái- tól és ingalmatlanul a hálóba vágta a labdát. 1:0 a magyar csapat javára. A gól- lelket öntött a magyar csapatba. Perlics ostrom alá kerül a jugoszláv kapu, de a védők hőiesen állták a harcot. A ju- goszláv ellentámadások sem hoztak ered- ményt.

A második félidőben a magyar csapat széllel szemben játszott, de így is kezébe tartotta a játék irányítását. A 8. perc- ben Kincses éles lövege foglalkoztatta a jugoszláv kapust. A 12. percben már Glisovics lövést kellett védenie Boldi- zsárnak. A 19. percben Kiszely megse- rült és csak hat perc múlva vált ismét harcképessé. A 27. percben Kiszely ide- álisán szökött Kincset, akinek ivelt beadását Tóth III. kaparintotta meg és a hálóba torpedózta a labdát. 2:0. Ezután ismét változatos küzdelem alakult ki, a magyar csapatnak az utolsó percekben még hajrára is futotta erejéből, de az eredmény már nem változott.

Nem sikerült a tizezerméteres síkfutás csúcának megdöntése. Budapestről je- lentik: Az MTE vasárnap atlétikai ver- senyt rendezett, amelynek keretében Né- meth, a kitűnő futóbajnok kísérletet tett a 10.000 méteres síkfutás magyar csucsá- nak megdöntésére. A kísérlet nem siker- ült ugyan, de Nemeth ideje alig ma- radt el a csucstól: 30 p 51,7 mp.

Crisana—NAC 1:0 (1:0). A két nagy- váradi csapat barátságos mérkőzésén, amely vasárnap folyt le, a szerencsésebb győzött Pop góljával.

Az araja nagyjá, mindenki örült, a
Colectura OFICIALĂ
SI A OFICIALOR RURALE P.T.T.
hagyományos szertartásánál
ALLAMI SORSJÁTÉK

November 15. és 18. — én lesz az Állami Sorsjáték 2 sorozatá- nak a húzása. Sorsjegyek kap- hatók a falusi levélhordóknál és a sorsjegyrudak elárulóiánál.

Főelárusító: CLUJ, STR. REGINA MARIA 46.

Svájc megtöri a világ- bajnok olasz válogatott veretlenségét!

(ZÜRICH.) Az európai, de egyben a világ futballsportjának nagy szenzációja van: Svájc futballcsapata vasárnap dél- után 20 ezer néző előtt 1:1-es félidő után 3:1 arányban győzött a hosszú időn át veretlen világ bajnok olasz válogatott el- len. A svájciak szabályszerű keretek kö- zött vívták ki világraszóló győzelmüket. Az első félidőben mindkét részről egy- egy gól esett. Szünet után a svájciak szédületes tempóba kezdtek és egymás után két góllal a maguk számára biztosí- tották a győzelmet. Az olaszok kétségbe- esetten igyekeztek az eredményen vál- toztatni, de ez a keménykötésű svájci vé- dőkön megúsult.

A két csapat a következő összeállítás- ban játszott:

Svájc: Schlegel — Minelli, Lehmann — Springer, Andreoli, Bichsel — Bleckel, Aebi P., Monnard Amado, Aebi Gy.

Olaszország: Masetti — Foni, Rava — Depetrini, Andreolo, Varglien II. — Neri, Perazzolo, Puricelli, Demaria, Ferraris II.

Az összes gépkocsitulajdonosoknak jelentkeznük kell a rendőrség forgalmi osztályán

Melyik napon milyen rendszámú autóknak kell jelentkeznük?

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári rendőrkvesztura gépkocsijárműveket rekviráló bizottsága 1939. november 9-i kelettel 784. szám alatt az alábbi közleményt adta ki:

Mindennemű gépjárműtulajdonos tudomására hozzuk, hogy a nagyvezérkar 1939. október 25-én kiadott 53.450. számú rendelete alapján a gépjárművek összeírását és osztályozását, a motorkerékpárokat is beleértve, 1939. november 10—20-ig tartjuk meg.

Az összeírás az alábbi sorrendben történik:

November 10., 11. és 12-én az 1—399 számú kolozsvári gépjárművek.

November 13-án a 400—499 Cluj számú.

November 14-én az 500—600 Cluj számú.

November 15-én a 600—700 Cluj számú.

November 16-án a 700—900 Cluj számú.

November 17-én a 900—1100 Cluj számú.

November 18-án az 1100—2000 Cluj számú járművek.

November 19. és 20-án pedig azoknak a gépkocsiknak összeírása történik meg — sorszámaikra való tekintet nélkül — amelyeknek tulajdonosai vidéken laknak.

Az összeíró bizottság a jelzett napokon a kolozsvári rendőrkvesztura forgalmi ügyosztályán délelőtt 8—1 óráig

és délután 4—7 óráig fog működni.

A mezőgazdasági traktorokat a tulajdonjogot jelző iratok alapján vezetik be, mert a mezői munka megakadályozásának elkerülése érdekében tilos a gépeket a bizottság elé vinni.

Ettől eltekintve minden gépet be kell mutatni a bizottságnak, még azokat is, amelyek javítás alatt állnak. Amennyiben másként nem lehetséges, ezeket a gépeket fel kell vonatni a bizottság elé.

Azok a tulajdonosok, akik gépjárműveik bemutatását a közleményben jelzett időben és helyen elmulasztják, katonai törvényszék elé kerülnek, mely a Hivatalos Lapban 1939. szeptember 2-án kelt 202. számában közzölt törvényrendelet 47. cikkelye értelmében ítélkezik felettük, melynek alapján a gép értékének 35 százalékát képező pénzbüntetéssel és hat hónapi terjedhető fogházbüntetéssel sújtják őket.

A gépjárműtulajdonosok vagy megbízottaik a géppel együtt a vonatkozó iratokat: a hajtási engedélyt, a pénzügyigazgatósági engedélyt, a forgalmi lapot, valamint a rekvirálási rendeletet és egyéb bizonyítékokat is magukkal kell hozni.

A közleményt a forgalmi ügyosztály részéről dr. COSMA Edmund forgalmi főnök és MOLDOVAN Valer főhadnagy, a rekvirálási bizottság elnöke írták alá.

Összehívták az erdélyi református egyházkerületi parlamentjét

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Az erdélyi református egyházkerület

november 25-én, szombaton délelőtt 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését a kolozsvári református teológia disztermében.

Erdély reformátussága, de az egyetemes magyarság életében is kiemelkedő esemény az ősi kálvinista egyház erdélyi parlamentjének tanácskozása. Két év óta nem tartott közgyűlést az egyházkerület és éppen ezért a mostani tanácskozásnak igen nagy fontossága van.

A tanácskozások kimagasló eseménye ezúttal is Vásárhelyi János püspök jelentése lesz.

amelyben a főpásztor számot ad két-évi működéséről. Ismertetni fogja az egyház és az iskola fentartása érdekében folytatott szívós küzdelmeket, fel-

sorakoztatja az egyházi közösséget ma is marcangoló fájdalmas sérelmeket, amelyekre hosszú időn át hiába keres gyógyírt.

A közgyűlés, amelynek meghívóit most küldötte szét az egyházkerület igazgatótanácsa, tárgysorozata egyébként a következő: 1. Püspöki jelentés. 2. Igazgatótanácsi jelentések. 3. Az egyházkerület számadásai és költségvetései. 4. A nyugdíjintézet számadásai és költségvetései. 5. Ifjú lelkesek felszentelése. 6. Időközi választások. 7. Lelkeszi státuszrendezés. 8. Teológiai szabályzat revíziója. 9. Az V. teológiai évfolyam ügye. 10. Közigazgatási, nyugdíjintézeti, iskolai ügyek. 11. Bizottsági jelentések. A közgyűlési meghívót Vásárhelyi János református püspök és gróf Teleki Arctur egyházkerületi főgondnok írták alá.

Ötszázlejes levélportó - Kolozsvártól Romanatig

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Az okiráltságbeli Romanatiból jött Kolozsvárra itt tanuló fiának meglátogatása céljából Neata Cita asszony. Tapasztalatairól levélben számolt be otthonlevőinek s a felbélyegzésnél olyan postai értékjegyet használt, amelyet egy már hozzá érkezett levélborítékról vett le. A felbélyegzést egy kis sé ledörzsölte s a bélyeget az új borítékra ragasztotta fel. A levéltovábbító osztály azonban észrevette a turpisságot. A levelet felbontották és megállapítván a feladót — hamis állami értékjegy használatáért feljelentést tettek ellene. Neata Cita asszony ügyét a kolozsvári törvényszék tárgyalta le. A posta azt kérte, hogy ítéljenek meg számára 500 lej kártérítést és 7 lejt a megtakarított levélbélyeg árán. Ezenkívül az ügyész Neata

Cita megbüntetését is kívánta. A bíróság mindkét indítványt teljesítette. Megítélte a postának a bejelentett kárát és a bélyeget és pénzbírsággal sújtotta a vádlottat. A pénzbírság végrehajtását azonban három évre felfüggesztette.

SLOANS
LINIMENT

enyhíti a
REUMATIKUS FAJDALMAKAT
megszünteti az
IZMOK MEREVSÉGET
előhívja a
DAGANATOKAT

Előkészítő értekezlet a kolozsvári Lakók Szövetsége megszervezésére

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári házbérek folytonos emelkedése és a lakbérőkre háruló terhek szaporodása ellenhatást váltott ki a lakások bérlőinek körében is. Az elégtelenség végre kiváltotta a védekezés mozgalmát — s amint azt a „Jó-estét!” már jelezte —

a lakbérők között felvetődött az érdekvédő szövetség megalakításának gondolata.

Ebben a kérdésben az Amerika vendéglő kistermében értekezlet volt a lakbérők egyrészének bevonásával.

Megállapították a megjelentek, hogy a házbérlők sűrűs védelemre kényszerítik a lakókat, akik teljesen kiszolgáltatottak a súlyos terhek szakadatlan rohamainak. A lakbérőket érdeklősségekbe, a Lakók Szövetségébe kell tömöríteni, hogy az erők összefogásával kellő súlyt adhassanak érdekeik védelmének.

Megbeszélték az alapszabálytervezetet is. Ebben főleg a helyi és országos vonatkozású, általános jellegű lé-

pések megtételének módjait szabályozzák.

De gondot fordítanak az egyes lakók panaszainak, adóügyeinek, kölcsönének, a háztulajdonossal szemben felmerülő vitás ügyének felülvizsgálására és rendezésére, valamint a lakásközvetítések megkönnyítésére is.

Erre a Szövetségre sürgős szükség van. A különböző munkásszervezetek már tettek lépéseket ilyen irányban, de a kezdeti tevékenység ellankadt és

igy a munkásság érdekei is bekapcsolódnak most ebbe a mozgálmába.

Az értekezlet háromtagú bizottságot jelölt ki: dr. Nistor Virgil ügyvédet, Vancea Jon nyugalmazott őrnagyot és Mózes Károly gyógyszerész igazgatót. A két héten belül tartandó alakuló közgyűléssel kapcsolatos teendőket előkészítésére. Nemsokára román és magyar nyelvű falragaszok adják hírül Kolozsvár lakbérőinek az alakuló közgyűlés időpontját.

Tizennégymillió lej értékű talpfát ajánlottak fel megvételre a CFR-nek a kolozsvári fatermelő vállalatok

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A CFR vezérigazgatósága október 19-én szabad kézből tárgyalásokat kezdett a fatermelő vállalatokkal talpfá megvételére. A kolozsvári talpfatermelő vállalatok a következő ajánlatokat tették: Stefag S. A. 20.000 darab talpfát, Stejarul S. A. 15.000 darab büköt és 12 ezer darab tölgyet, Rupea S. A. 25—45 ezer darab büköt és 8000 darab tölgyet, Lázár Henrik 5000 darab büköt. A felajánlott bük talpfamennvi-

ség értéke mintegy 7.5 millió lej, míg a tölgytalpfáké kereken 6 millió lej. A négy kolozsvári cég tehát együttesen 13.5 millió lejes ajánlattal vett részt a tárgyalásokon. Az árlejtésen résztvevő vállalatok egyöntetűen arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a magas fuvardíjak és munkabérek miatt nem tudnak olyan árakat elfogadni, amelyeket a vasut megadni hajlandó. A tárgyalások emiatt eddig nem vezettek eredményre.

Ki találta fel a puskaport

Tulajdonképpen az idén kellene ünnepelni a puskaport feltalálásának évfordulóját. A régi puskaport-tudósok ezt az átkos anyagot kénből, salétromból és szénből állították elő. Az emlékünnepon azonban némi akadályok miatt alighanem elmarad, mert egyes népek maguknak tartják fenn a puskaport feltalálásának dicsőségét. Az angolok Roger Baco dominikánus szerzetesnek, a németek pedig Berthold Schwartz ferencrendi barát érdeméül tudják be a puskaport megszületését. Ez utóbbi a puskaport állítólag 1313 körül találta fel s az 1346-os crecyi csatában már javában dörögtek az ágyuk.

Az emlékünnepekről tudomást szereztek Indiában is, mire a benaresi hindu főiskola egyik tanára, egy régész azonnal jelentkezett, bebizonyítva, hogy a puskaport 1313 előtt jóval,

körülbelül 600 évvel, már vigan használták — a hinduk. Az egyetemi könyvtárakban számos adat áll rendelkezésre arról, hogy mikor a hinduk és hátsóindiaiak nagy csatái folytak a félszigeten, a hinduk, ha nem is ágyukban, de a robbantásoknál igenis használták a puskaport. Ha ez a tény igazolást nyer, akkor a puskaport feltalálásának esztendejét és magát a feltalálót nem Európában kell keresni. Valószínű, hogy az emlékünnepekről ilyen körülmények között elmarad.

— Buta kereskedő ne éljen a világon. Adelaideből jelentik: Chilton James kereskedő az uccán egy ötvenfontos bankjegyet talált. A bankjegyet kitette kirakatába és ezeket írta alája: „ezt a pénzt találtam, igazolt tulajdonosa átveheti.” Az igazolt tulajdonos ugyan nem jelentkezett, ellenben a következő éjszakán betörők hatoltak be az üzletébe, azt teljesen kifosztották, az ötvenfontos bankjegyet is elvitték s hátrahagyták ezt az üzenetet: „Aki ilyen buta kereskedő létezik, mint ön, Chilton, annál nyugodtabban be lehet törni. Köszönjük a pénzt s a többi s máskor ne találjon semmit, ha élni akar.”

KERESSE SZERENCSEJÉT

a DACIA sorsjegyjáradalmánál.
Vásárolja ott sorsjegyeit
a 21. sorsjáték 2 sorozata
számára, amelyek huzása
NOVEMBER
15. és 18. — án

Főelárusító: CLUJON „ECONOMIA“ P. UNIRII 23.

Apróhirdetések

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyvecskére kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T2683)

INGYEN nem, de hihetetlenül olcsón várszálhat finom férfiruha és kabát szöveteit, készfűzők, kötöttáru, maradékokat Finkelsteinnál. Str. Stroescu 3. udvarban, Urania mozi háttárgyánál. (2678)

SCHIMBASLOVAK Háránál kaphatók. Str. Báii Someseni, Telefon: 36-23. (2935)

GYEREKKOCSIK legolcsóbban kiskorú fogházban kaphatók. Telefon 19-03. (7369)

SZILSKIN női bunda, 1 kis 8-9 éves leánya fehér szilbunda eladó. Calea Regele Ferdinand 30. hölgyszobánál. (6731)

2 DARAB ikergyermeknek való kocsit eladó. Megtekinthető: Str. Negru Vodă 7 Mehesnél. (7396)

ÖCSKARUHÁKÉRT jól fizetek. Str. Memorandului 4. (7416)

OICSO TŰZIFA-PERIS

eladja Státus erdőben termelt prima száraz hasábos fát. Egy öl 980 lej. Ugyanez 1000 krg. végva 690 lej telepen átvéve. Str. Gării 19-a. (6857)

TANGÓHARMONIKÁT megvételre keresek. P. M. Viteazul 6., II. em. Fülöp. (7516)

ÖCSKARUHÁKAT, téli férfi, női kabátokat veszek, eladók. Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (7424)

UJ férfi télikabát eladó. Str. I. Maniu 29. földsz. 3. (7543)

PLISSÉROZÓGÉP jutányosan eladó. Cal. Motilor 14. I. em. Uhrinné. (7543)

CSEKÉP, vagy **DANIEL** kályhát, jókarban lévő használatot veszek. Str. Kogălniceanu 8. Házfelügyelő. (7546)

Szép női és gyermekcipőket a legolcsóbban csak a

„POPULAR“-ban

Calea Regele Ferd. No. 10. Az udvarban.

MEGVÉTELRE keresek kétfázisú, 1 lóerős motort, lehet használt is. Márton, Cal. Reg. Ferdinand 105. (7552)

ANTI szalagmunka eladó. Mindenféle könyvet vásárolok. Cal. Reg. Ferdinand 63. könyvtár. (7439)

VESZEK régiéseket, aranyat, ezüstöt és perzsaszőnyegeket. **WALLERSTEIN**, Str. Clemeniceau 7. (Tűztőlókkal szemben.) Telefon: 33-14. (7440)

ÖCSKARUHÁKÉRT legtöbbet fizetek. Grünfeld, P. Unirii 18. (7536)

ZÖLD szövetruha, hosszúujjú 400 lejért szolnyák, kabátok, 38-as cipők eladók. Jakob, P. Carolina 1. (2942)

KÁPOSZTÁS hordók eladók. Str. Kogălniceanu 8. (2989)

HÖLGYFODRÁSZ berendezést keresek, vagy 3 tükröt erre a célra. Str. I. Maniu 4. (7561)

INGATLAN

HÁZASTELEK gyümölcsösökkel 20-44 n. m., házhoz 420 nm. urtelepben eladó. Cim: Ujágúzlet, P. Unirii 2. (7458)

ELADÓ új ház: 5 szoba, konyha, havi 2000 lej. 230.000 ára, sporttelep mellett. Str. Chinez 3. ajtó 3. Ért.: délután 2-4 Szabónál. (7555)

ÁLLÁST KERES

DADA állást keres. Tóth Józsefné, Cara, jud. Cluj. (V7554)

PERFEKT román-magyar hivatalnoknő, aki betegségyógyítást, Stát-ot, könyvelni és levelezni tud, állást keres. Cimeket „Szorgalmas” jelígre. (7556)

HÁZVEZETŐNEK ajánlkozok magánosokhoz, urtelep, vagy két személyhez megbízható, korrekt, intelligens, független asszony. Megkereséseket a kiadóba kérem „30 éves” jelígre. (7557)

NÉMET kisasszony alkalmazást keres. gyermekekhez. Leveleket kiadóba „Délelőtti” jelígre alatti kérek. (7502)

ÁLLÁST KAPHAT

ÜGYES kiszolgálóleány és bejárónő azonnal felvétetik. Str. Saguna 4. (Restaurat.) (2984)

ÜGYES, erős asszonyt keresek mosáshoz 500 lej fix fizetéssel és teljes ellátással. Diana fürdő, özv. Jeneyné. (7547)

SZOBALÉÁNYT keres vidékre 4 tagú földbirtokos család. Gaál József, P. Sântu Petru de Câmpie, jud. Cluj. (V7545)

Tul a Nagy Krivánon

A közönség minden rétege lelkesen méltányolja a színház törekvését, hogy a modern operett-ujdonságok mellett rendre fel fogja ujtani a régebbi operett-műsor emlékeztető sikerű darabjait. Ide tartozik Farkas Imre búváros operettjének, a Tul a Nagy Kriván című hangulatos, remek zenéjű darabnak felújítása is.

Természetesen ez a repriz is teljesen

friss betanulásban, az ujdonságokkal egyenrangú kiállításban kerül a közönség elé. A szereposztás érdekessége, hogy Ancura szerepében Stefanidesz Illy kezdi meg kolozsvári vendégjátékát. Mellette Kovács Kató, Báza Éva, Csóka József, Szendrey, Szentes, Deésy Jenő, Csengeri, Gulácsy jutottak szép feladatokhoz.

VELENCEI KALAND

A külföldi nagy koncert-termek, a rádióállomások és a hanglemezek közönsége évek óta ismeri Sierra C. Leonte nevét. Majdnem mindegyik európai fővárosban játszották meg eredeti kompozícióit, a londoni Columbia vitte lemezre szerénádjait, egyik művének római előadása után lelkes hangú elismerő levelet kapott az olasz trónörökösétől.

És az a Sierra C. Leonte nem más, mint Chif Miklós, a Marosvásárhelyen élő magyar zeneszerző és zongoramű-

vész. Ő írta a Velencei kaland zenéjét.

A szöveg pedig Szabados Árpádnak, a színház rendezőjének munkája. Kiváló, humorral és érzelmiséggel egyaránt telített librettót írt Szabados Árpád a remek zenéhez.

A Velencei kaland, miként a színház műsorközlésében olvasható, a legparádésabb szereposztásban kerül péntek este a kolozsvári közönség elé. De egészen biztos, hogy a Velencei kaland az egész világot be fogja járni.

CUKORKASZAKMÁBAN jártas, kártyatrendezéshez értő segéd keresetetik. Erdőkődni minél előbb, szombat kivételével Bombonieria Opera, Str. Reg. Maria 45. (7429)

ROMÁN kiszolgálókisasszonyt felvesz Takács cukrászda. Str. Bărbăntu 10. (7503)

EGYEDÜLLŐ elvált kereskedő fiatal, megbízható házvezetőnőt keres. Leveleket „Otthonszerető” jelígre kiadóba. (7549)

MIENDES leányt konyhára felvesz Farkas, Str. Kogălniceanu 8. (2988)

FÉRFIFEHÉRNEMŰ varrőleányt felveszek. Cal. Reg. Ferdinand 67. (7558)

FIATAL fűszeres segéd vegyeskereskedésbe felvétetik. Bombonieria, Str. Reg. Maria 34. (7559)

FIATAL elárusítókisasszony felvétetik. Bombonieria, Str. Reg. Maria 34. (7560)

KÜLÖNFÉLÉK

IZLETES házikoszt abona, ebéd, vacsora 700 lej, mentő 3 fogás 18 lej, Str. Kogălniceanu 8., földszint a. 7. (2987)

ELVESZETT egy fél hócipő a Cal. Reg. Ferdinand 65-től 75-ig. Megtalálóját jutalomban részesül. Str. Calvin 7., ajtó 31. (7545)

ÁLLAMI nyugdíjas, független, józanéletű keres független nyugdíjas özvegytől élettársnak 45-60 év közöttit, bármilyen vallású lehet. Háznál minden van. Kizárólag nyugdíjasok irjamak, kalandornak kíméljenek. Leveleket „Csendes otthon” jelígre kiadóba. (7565)

ELVESZETT szombatn este Str. Horea környékén egy sötétzöld szövet himzett ruhaöv. Megtalálóját Cal. Motilor 56. alatt jutalomban részesül. (7563)

KIADÓ LAKÁS

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szobák kiadók 350-től 500-ig. Str. Cernăuți 21. (7551)

AZONNAL kiadó 2 szoba, konyha, kamara, szobák különbejárattal. Ujjonnan festve, fűtéskész, napos oldal. Ért.: Katona sűtőházban, M. Foch 14. (2985)

KIADÓ elköltöztetés miatt Aiudon ötven éve fennálló pékség nagyon jó forgalmu bodegával, esetleg külön. Értekezni Rizenberg háztulajdonossal Turdán, Metropól kávéház. (VT2980)

KIADÓ a Reg. Ferdinandon 4 szobás komfortos lakás, 2 előszobával, beköltözhető azonnal, havi 3500 lejért, május elsejéig van szerződés, azonnal megújítható. Cim a kiadóban. (7008)

KIADÓ szoba, előszoba, konyha. Strada Rudeanu 38. (7358)

KIADÓ 2 szoba, előszoba, komfortos lakás. Cim: Telefon: 13-10. (7418)

NAPOS kert szoba, konyha, kamara, előszoba kiadó. Str. Matei Basarab 7. (7438)

BUTOROZOTT szoba kiadó. Str. Simion Balint 35. (7444)

SZOBÁ, konyhás manzard lakás kertes villában (Str. Regalá 47.) 750-ért kiadó. (7450)

KERTES villában különbejáratu butorozott szoba kiadó, fürdőszoba használatos. Str. Bolinteanu 6-b. (7481)

EMELETI napos, egészséges, ujjonnan festett szoba, konyha, speisz kiadó. Str. Rudeanu 33. (Surdă). (7510)

KIADÓ 2 szobás, összkomfortos, modern lakások. Cal. Decebal 19. (7527)

BUTOROZOTT szoba komoly uriembernek kiadó. Str. I. Maniu 29., földsz. 3. (7544)

HÁROMSZOBÁS, összkomfortos, modern villa Str. Fântânele 47. kiadó. Értekezés a Newyork kávéház tulajdonosánál, vagy telefon 33-61. (7580)

KIADÓ butorozott szoba 2 személy részére is. Str. Regalá 41. (2986)

GYÁR, műhely, raktárhelyiségek kiadók. Érdeklődők címét „Ipárárammal” jelígre kiadóba kérem. (7564)

PIATA Unirii 4 szobás lakás emeleten, összes mellékhelyiségekkel azonnalra kiadó. Cim: Unio, Str. Memorandului 2. (7540)

EGY szoba kiadó. Str. Horea 6. (7538)

KIADÓ száraz szoba, konyha, mellékhelyiségekkel. Cal. Traian 61. (7537)

ELEGÁNSAN butorozott szoba 1-2 személynek elő- és fürdőszoba használatos kertes villában kiadó. Str. Gelu 30. (7534)

SZOBÁ, konyha kiadó. Ugyanott egy külön szoba kiadó november 15-től. Str. Prof. Marinescu 11. (7553)

A THALIA MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Hétfő fél 9: Tul a Nagy Krivánon. (Farkas Imre gyönyörű operettje. Rendező: Gróf László, vezényel: Stefanidesz József. Stefanidesz Illy, mint vendég, Kovács Kató, Báza Éva, Csóka József, Borovszky Oszkár, Szentes Ferenc, Szendrey Mihály, Csengeri Aladár, Gulácsy Albert, Deésy Jenő a főszerepekben. Premierenbérlet 10. sz.)

Kedd fél 9: Tul a nagy Krivánon. (Rendes bérlet 10. sz.)

Szerda fél 9: Tul a Nagy Krivánon.

Csütörtök fél 9: Tul a Nagy Krivánon.

Péntek fél 9: Velencei kaland. (Eredeti operett-bemutató. Szövegét és verseit írta Szabados Árpád. Zenéjét szerezte C. Sierra Leone. Rendező Gróf László. Vezényel Stefanidesz József. Fősz.: Krémer Manca, Sándor Steli, Santa Ilona, Rajnay Elly, Czopán Flóri, Gróf László, Ditrói P. Béla, Csóka József, Réthelyi Ödön, Szendrey Mihály, Csengeri Aladár, Dancsó György, Szentes Ferenc. Premier bérlet 11.)

Szombat d. u. 5: Mégis szép az élet. (Olcsó helyárakkal először.)

Este 9: Velencei kaland (Rendes bérlet 11. szám.)

Vasárnap d. e. 11: Hófehérke és a hét törpe. (Nagyon olcsó matiné helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 3: Kis gróf. (Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap d. u. 6: Velencei kaland.

Vasárnap este 9: Tul a Nagykrivánon.

Hétfő este fél 9: Velencei kaland.

Mozi

SELECT MOZGÓ: Büntény a Maginot Vonalon. Fősz.: Victor Francen, Vera Korene.

URANIA MOZGÓ: Szenzációs dupla műsor: I. Mimi, a gazdag ember leánya. Fősz.: Alice Faye, a három Ritz fiú és Dick Powel. Zene, tánc, fiatal ság, szerelem. II. Newyorki banditák. Izgalmas kalandorfilm. Fősz.: Charles Bickford és Ann Dworak.

ROYAL MOZGÓ: Mai kezdettel: Altalanos mozgószínház. Fősz.: Erich von Stroheim, Mireille Balin és Roger Duchesne. Előadások kezdete: 3.20, 5.20, 7.20, 9.30.

CAPITOL MOZGÓ: Premier vígjáték. Mindent a szerelemért. Villágsikert aratott szenzációs vígjáték. Fősz.: Dick Powel és Anita Louise. Előtte: Uj világ-híradó a legaktuálisabb eseményekkel.

RIO MOZGÓ: Ma 3, 6 és 9: Nagy kettős műsor: I. Ritz testvérek, mint munkanélküliek. Ötletes, nevetgető vígjáték. Partnerei: Toni Martini és Majore Weaver. II. Ucca apyala. Megható társadalmi dráma. Fősz.: Simone Simon és James Stewart. III. Híradó.

Személyvonat és tolató-szerelvény ütközött össze az apahidai állomáson

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Sulyos kimeneteli vonatkaramból játszódott le tegnapi virradólag az apahidai állomáson. Egy személyvonat eddig még meg nem állapított körülmények között hajnali 5 óra tájban összeütközött egy tolató szerelvényvel, amelynek következtében a személyvonat utasai közül hárman sulyosabban, ketten pedig könnyebben sebesültek meg. A sebesülteket a kolozsvári vasúti kórházba szállították, ahol a sulyosabb sérüléseket szenvedett utasokat beszállították a klinikára, míg a könnyebb sebesülteket a lakásukra vitték. Az ügyben a hatóságok megindították a vizsgálatot.

— A NEMZETI SZÍNHÁZAK NYUGDIJALOTÁJÁNAK ALAPKÖLÉTELE. Bukarestből jelent a Rador: Ünneplés keretek között C. Arzetoianu miniszterelnök, Zigre kultuszminiszter és I. Sadoveanu államtitkár jelenlétében ment végbe a nemzeti színházak nyugdijpalotájának alapköltele. Davidescu N. kultuszminisztériumi vezértitkár és Zigre miniszter beszédekben az esemény jelentőségét méltatták.

— HALÁLRA GÁZOLTA A FALUSI GAZDÁLKODÓT AZ ISMERETLEN GÉPKOCSI. Megdöbbentő szerencsétlenség történt tegnap délután Szász-fenes község határában. Egy ismeretlen gépkocsi Kolozsvár felől rohanva, elütötte Kalló Ábrahám 41 éves szentlázslói gazdálkodót, aki sulyos külső és belső sérüléseket szenvedett. A gázoló gépkocsi nyomatlanul eltűnt. A szerencsétlen falusit egy Kolozsvár felé haladó bukaresti luxusgépkocsi vette fel és szállította be a kolozsvári sebészeti klinikára, ahol azonnal apólas alá vették, de már nem lehetett segíteni rajta. Kalló Ábrahám óriási kínok közepette kiszenvedett. A kolozsvári rendőrség a lelkiismeretlen gázoló sofőr kézrekerítésére megindította a nyomozást.

— KOLOZSVÁR VÁROSA SAJÁT KEZELÉSBEN VÉGEZTETHET BARMINŐ ÉRTÉKŰ ÉPÍTÉSI MUNKÁT. A Hivatalos Lap október 24-i számában minisztertanácsi jegyzőkönyv jelent meg, amely felhatalmazza a törvényhatósággal felruházott városokat (Municipiu) és tartományokat, hogy bármily értékű épületátalakítási, javítási, vagy építési munkálatot saját kezelésükben, árlejtés kúrája nélkül végeztethessenek el. Ez a felhatalmazás természetesen Kolozsvár városára és Szamostartományra is vonatkozik.

— Beiktatták az olteniai metropolita helyettesét. Craiovából jelent a Rador: Ünneplés keretek között dr. N. Cornateanu földművelésügyi miniszter, Dinu Simian, Olttartomány királyi helytartójának és Arges püspökének jelenlétében iktatták be egyházi tisztségébe Irineu Mihalcescut, az olteniai metropolita helyettesét.

Hirek

NAPTÁR. 1939. November 14. Kedd.
Róm. kat.: Jozafát. Prot.: Klemen-
tiná. Ort.: Sf. Ap. Filip. Izr.: 2
Kiszlev.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

SZIVDERITŐ

Rubinstein, a híres zongoraművész, amerikai milliomosoknak zongorázott klasszikus műremekeket. A milliomo-
sok azonban inkább valami érzelmes
giccset szerettek volna hallani és ezt
az óhajításukat így fejezték ki:

— Most valami szivderitő, lélek-
melegítőt kérünk...

— Mindig olyat játszom, amitől a
szív felderül, — felelte sötéten Ru-
binstein — de az én szívem nem az
Önöké...

— Ügyeletes gyógyszerárak. No-
vember 11-én, szombaton reggeltől no-
vember 18-án, szombaton reggelig a kö-
vetkező gyógyszerárak teljesítenek éj-
jeli szolgálatot: Biró, Unirii-tér; Apos-
tol, Regele Ferdinand-ut; Cseresznyés,
Marechal Foch ut; Holicska, Motilor-
ut és Eminescu-ut sarkán.

MEGNYILT

Kolozsvár legjobb flekkenező helye, a
„Grătar Special” Str. Dacia 2. szám
alatt (Urania palota közelében) Darvas
István vezetése mellett, a közönség szí-
ves pártfogását kérjük.

— A 31. TÚZÉREZRED VISSZA-
SZOLGÁLTATJA A REKVIRÁLT
LOVAKAT ÉS KOCSIKAT. A kolozs-
vári rendőrség MONT osztálya a 31. tá-
zórezred parancsnokságának novem-
ber 9-én kelt 16439. sz. értesítése alap-
ján felhívja mindazokat, akiknek rek-
virált lovaik, hámfelszerelésük és ko-
csijuk van a 31. tűzrezrednél, jelent-
kezzenek azonnal ennél az ezrednél
rekvirált tárgyaik átvétele végett.

Bőrkabátot

méret után készít, javít és fest spe-
ciális módszerrel. Tisztek részére az új
előírás szerint dolgozunk. I. Hirsch,
C. M. Foch 5. „Sorával” szemben.

— Orvosi hír. Dr. Gündisch Mihály
fogorvos, egyetemi tanársegéd rende-
léseit újból megkezdte. D. e. 10—1.,
este 7—9. Str. Iorga 21. Tel.: 10-85.

— Eltemették a különös körülmé-
nyek között meghalt éttermi alkalma-
zottat. Megírta a „Jóestét!”, hogy Be-
habecz Oszkár Ferenc pincér néhány
nappal ezelőtt különös körülmények
között vesztette el életét. Tegnap dél-
után 4 órakor temették el a tragikus
sorsu embert a nagytemető kápolnájá-
ból a róm. kat. egyház szertartása sze-
rint. A temetésen az éttermi munkások
szervezete testületileg képviseltette
magát. A pap imája után a pincérsze-
vezet nevében Czerjék Herman, az
egyesület főtájkára megható szavakkal
bucsuztatta el a váratlanul elhunyt
Behabecz Oszkár Ferencet.

CAPITOL-MOZGÓ

NAGY PREMIER!

A legnagyobb zenésvigjáték, 2 óra kacagás!

MINDENT A SZERELEMÉRT!

A komikus helyzetek sorozata, a legújabb táncok. Amerika
legjobb jazz zenekara Luis Armstronggal. Hatalmas néger tánc-
csoport. Pazar kiállítás. Főszerepben: **Anita Louise** és a
diseurok királya **Dick Powell**. Előtte Uj Paramount világ-
híradó a legújabb eseményekkel

Két ember meghalt, egy életveszé- lyesen megsebesült a záróra körüli vita miatt

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Megdöb-
bentő gyilkosság történt Kolozsváron
vasárnapra virradólag. Rechita Vasile,
a közeli Solyomkerék községbeli 20
éves gazdálkodó
hatalmas késsel megölte Rus
Eugen Kolozsváron, Marasesti-
ucca 17-a szám alatt lakó 32 éves
iparost, halálosan megkéselte
Bartha György ugyancsak Mara-
sesti-ucca 30 szám alatti iparost
és súlyosan megsebesítette Szilá-
gyi Lajos G. Tamas-ucca 16. szám
alatt lakó 30 éves férfit.

A vérengzés a következőképpen ját-
szódott le: Rus Eugen Barthaival és
Szilágyival a Marasesti-ucca 20 szám
alatti Losonci-féle vendéglőben mulat-
tak. A szomszéd asztalnál Rechita Va-
sile egy Rus Teodor nevű barátja tár-
saságában iddógált. Éjfél után, amikor
a vendéglős a záróraa való hivatko-
zással zárni akart, Rechita Vasile —
állítólag — azt mondotta, hogy a ven-
dégzős szándékosan vitte előre az órát
és még nem érkezett el a záróra ideje.
Rus Eugen közbeszólt és a vendéglős
pártjára állt. A két asztaltársaság kö-
zött hangos veszekedés keletkezett és
egymásnak akartak rohanni. A ven-
dégzős és személyzete közbevetette
magát és nagy küzdelemmel sikerült
a veszekedőket kituszkolni a korcs-
mából. Az uccán a vendégző előtt a
két csoport egymásnak ment. Rechita
Vasile

verekedés közben kivette zsebké-
sét és Rusu Eugent agyonszúrta,
míg a másik két embert súlyosan
megsebesítette.

Bartha Györgyöt haldokolva szállítot-
ták a Zsidókórházba, ahol ma dél-
előtt meghalt. Szilágyi Lajost a klini-
kára szállították be szintén súlyos álla-
potban. A gyilkost elfogták és meg-
kezdték kihallgatását.

RENDŐRBIZOTTSÁG A HELY- SZÍNYEN

A gyilkosság színhelyére Oprescu
ügyeletes rendőrkapitány szállott ki
dr. Hossu városi tisztifőorvos kísére-
tében. A helyszínen kiszervezett Rus
Vasile holttestét beszállították a tör-
vényszék bonctani intézetébe, míg az
ügyeletes rendőrtiszt azonnal érélyes
nyomozást indított a már nyomtalanul

eltűnt gyilkos kézrekerítésére. A haj-
nali órákban

Coroian Ioan III. kerületi rendőr
elfogta a gyilkost szolgálati helyén
a Turcului-ucca 5. szám alatt egyik
melléképületben elrejtőzve.

HOGY ZAJLOTT LE A MÉSÁRLÁS

A továbbiakban megállapítást nyert,
hogy miután a veszekedőket a korcs-
mából kituszkolták, Rechita Vasile
földre terítette első áldozatát: Rus
Eugent.

majd kést rántott és jobb alsóláb-
szárának lágyrészeit valóssággal
szzevagdalta. Legalább 15—20
izben döfte beléje a kést és álla-
tias kegyetlenséggel szétszabdalta
izmait és ereit. A következő pillá-
natban a szerencsétlen Rus Eugen
segítségére siető Bartha Györgyre
rohant és a hatalmas éles kést a
háta döfte. A penge átmetszette
a tüdőt és más fontos belső szer-
veket.

Bartha Györgyöt Stuparu Darius III
kerületi rendőr feltette egy gépkocsira
és beszállította a Zsidókórházba, ahol
azonnal műtétet hajtottak végre rajta.
Minden orvosi igyekezet hiábavalónak
bizonyult, mert borzalmas kinok kö-
zött kiszervezett. Holttestét beszálli-
tották a törvényszék bonctani inté-
zetébe.

A harmadik áldozat: Szilágyi Lajos,
akit a megvadult gyilkos szintén meg-
támadott, szerencsére csak könnyebb
sérüléseket szenvedett és tul van min-
den életveszélyen. A csata színhelye
ugy festett, mint valami harctér. Az
uttest merő vér volt.

MIT VALLOTT A GYILKOS

A gyilkost beszállították a rendőr-
ség bünygyi osztályára, ahol az ügye-
letes tiszt megkezdte kihallgatását.
Ursu Victor rendőrigazgató fejezte be
a vallást, amelynek során a kegyet-
len gyilkos beismerte tettét. Azt hozta
fel indokul, hogy miután közöttük és
áldozatai között dulakodás keletkezett,
már teljesen elvesztette öntudatát és
ebben az állapotában követte el vég-
zetes tettét. Kihallgatása befejezése
után átszállítják a törvényszék ügyész-
ségi fogházába.

URANIA MOZGO

1. Mimi, a gazdag ember lánya

IRVING BERLIN zenés vigjátéka, fősz.:
ALICE FAY, A HÁROM RITZ FIVÉR és
DICK POWELL

Szebbnél-szebb dalok! Műsoron kívül hangos világhíradó!

SZENZÁCIÓS DUPLA MŰSOR!

2. NEW-YORKI BANDITÁK

izgalmas kalandorfilm. A rendőrség harca
az amerikai gangszterek ellen. Főszereplők
CHARLES BICKFORD, ANN DWORAK

DIANA

erő, jókedv, energia forrása

— Járda a sivatag kellős közepében.
Makarrából (Queensland) jelentik: A
nagy homoksvatag keleti szélén, telje-
sen elhagyatott vidéken, Pavenham Ká-
roly biológusnak feltűnt, hogy a ho-
mok alól néhány helyen téglányalakú-
ra faragott kőlapok kandikálnak elő.
Emberekkel ásatni kezdett és rábukk-
kant egy két és fél méteres teljesen ki-
kövezett és bebukolt járdára, amely
befelé vezet a sivatagba és nem akar
végetérni sehol. Nincs kizárva, hogy
Pavenham egy nagyon régi, történe-
lemelőtti korban élt igen kulturált
nép lakóhelyét találta meg, de míg az
épületek már régen elporladtak, a ho-
mok alatt megmaradtak a kőlapok.
Állítólag írásjelek is vannak a köve-
ken s ezekből talán sikerül megállapi-
tani, kicsodák éltek Ausztráliában sok-
ezer évvel ezelőtt.

Mártonffy

SZÜCSNÉL

REG. MARIA 10.

Gör. kat. (v. Minorita) templom
mellett.

Szörmeárut

legmegbízhatóbban és legolcsób-
ban vásárolhat. Javításokat, ala-
kitásokat pontosan és gyorsan
eszközlünk.

Kedvezőre fordult a müncheni sebesültek állapota

(MÜNCHEN.) (Rador.) A Bürger-
braukellerben történt robbanás súlyo-
san sebesült áldozatainak állapota ör-
vendetesen javult. Közülük többen né-
hány nap múlva már elhagyhatják a
kórházat. Wagner körzetvezető teg-
nap felkereste a kórházban a sebesül-
teket, akiknek Hitler vezér és kan-
cellár nevében mielőbbi gyógyulást
kívánt.

Egészséges, kiegyensúlyozott lesz
teste, lelke, ha naponta iszlik 1—2
csésze

MATE OMBO-t,

a valódi
Délamerikai-Mate teát, melynek
hugysavoldó, anyagcsere szabályozó
hatása közismert. Oldja és eltávo-
lítja a káros lerakódásokat, felfris-
síti testét.

— Főzőtanfolyamot rendez a róm.
kath. Női Misszió Szervezet. A róm.
kath. Női Missziószervezet november
15-től december 15-ig minden délután
3—7 óráig főzőtanfolyamot rendez. A
tanfolyam vezetését, amelyen a legfi-
nomabb hűdég, meleg és diétikus kony-
ha, valamint torták, sütemények elké-
szítési módja sajátítható el, a „Köz-
ponti-szálloda főszakácsa vállalta. A
tanfolyamot háztartási kiállítás fejezi
be. A Misszió Szervezet vezetősége,
hogy a tanfolyamon való részvételt
mindenki számára lehetővé tegye, a
díjat mérsékelten 300 lejben állapítot-
ta meg. Jelentkezni lehet a Központi-
szálloda portásánál és a Minerva könyv
üzletben, a Str. Regina Maria 1. szám
alatt.

„IMIG”

zomán-
cozott
és fekete főzőke-
mence kapható:

L. Diamantstein
vasúzet, Cal. Reg. Ferdinand 24.

— A besugó bűnhődése. Moszkvá-
ból jelenti a Rador: A szovjet tör-
vényszék 10 évi börtönbüntetésre ítél-
te Borisov orosz állampolgárt, politi-
kai jogait pedig 5 évre felfüggesztette.
A cári uralom alatt Borisov a rendőr-
ség besugója volt és feljelentése alap-
ján tartóztatták le annak idején Mo-
lotov Sziadon akkori kazáni egyetemi
hallgatót, a Szovjetunió jelenlegi kül-
ügyi népbiztosát, valamint Vera Fig-
nert, a híres orosz propagandista-nőt.
A cári uralom bukása után Borisovnak
sikerült elrejtőznie, később pedig ál-
lami szolgálatba lépett és legutóbb a
tatár köztársaság tisztviselője volt.
Multját azonban most kiderítették és
a Molotov ellen annak idején tett fel-
jelentése miatt rótták ki reá a súlyos
bűntetést.

Anglia és Franciaország válaszoltak a belga-holland békejavaslatra

(BRÜSSZEL.) (Rador-Havas.) A hollandiai és belgiumi helyzeti feszültség brüsszeli politikai körök véleménye szerint tegnap óta lényegesen enyhült. A változást, amint említették jelzik, Németország diplomáciai lépése idézte elő. A hágai és brüsszeli német követek ugyanis megjelentek van Clevens és Spaak külügyminiszterek előtt és kijelentették, hogy

a Harmadik Birodalom kormánya gondos mérlegelés tárgyává teszi Vilma királynő és Lipót belga király békekötvetitési ajánlatát, ami közvetett cáfolata azoknak a híreszteléseknek, amelyek szerint Belgium és Hollandia megtámadása küszöbön állana.

Tegnap délelőtt egyébként megérkezett Lipót királyhoz, aki az egész ténykedés kezdeményezője volt, VI. György angol uralkodó és Lebrun köztársasági elnök válasza is. A brit uralkodó terjedelmes feleletet adott, amelyben 7 pontban szögezi le álláspontját. Hangsúlyozza, hogy

a háború egyetlen nappal sem fog tovább tartani, mint ahogy arra szükség mutatkozik, majd közli, hogy a háború kitörését Lengyelország megtámadása okozta.

A továbbiak során felelmi, hogy Európát biztosítani kell a német részről egyre megújuló fenyegetések ellen. Ami magát a feltételeket illeti, azokat Chamberlain miniszterelnök és Halifax külügyminiszter már említették. Pontról-pontra felsorolták ugyanis azokat a feltételeket, amelyek mellett a béke lehetségesé válhatik.

Válasza végén VI. György brit uralkodó felkéri Lipót királyt, hogy az esetleges német feltételeket közölje vele, mert azokat az angol kormány a leggondosabb mérlegelés tárgyává teszi.

Lebrun köztársasági elnök válasza nagyjában megegyezik az angol felelettel, amiből az következtethető, hogy az angol és francia államfők nemcsak megbeszéltek azt, de igyekeztek teljes összhangot létrehozni ebben a kérdésben. A francia köztársasági elnök

a fősúlyt az igazságtalanságok azonnali beszüntetésére helyezi. Szerinte megengedhetetlen az, hogy egyes államokat egyszerűen elseperjenek a térképről, mint ahogy Ausztriával és Csehszlovákiával tették. Biztosítani kell valamennyi nemzet szabadságát és és fejlődési lehetőségét, amelyeket a Harmadik Birodalom beavatkozásai most a legnagyobb mértékben fenyegetnek.

Válasza végén a francia köztársasági elnök hangsúlyozta, hogy most Németországon van a sor, hogy kiálljon a béke mellett, amelyre az egész világ áhitozik.

A nyugati hatalmak államfejeinek válaszáat megküldötték hasonló szöveggel Vilma királynőnek is, aki azt tegnap este vette kézhez. A feltételeket úgy Hágában, mint Brüsszelben kiadták gondos tanulmányozás végett a külügyminisztereknek. Tekintettel a vasárnapi munkaszünetre, a holland és a belga sajtó még nem tudott állást foglalni ebben a kérdésben. Az azonban bizonyos, hogy a lapok mai számaiban nagy jelentőségűnek fogják jellemezni ezt. Hollandiai diplomáciai körökben nem tartják valószínűnek, hogy a válaszkra újabb holland és belga ajánlat indul utnak, ha csak Németország nem közöl olyan feltételeket, amelyeket VI. György felkérése folytán ismertetni kell.

HATÁRTATLANOK A FINNEK ÉS AZ OROSZOK

(HELSINKI.) (Rador-Reuter.) A finn-országi megbeszélések újra holtpontra jutottak. Ennek oka az, hogy egyik

fél sem hajlandó engedni álláspontjából. Moszkva sajtója

bosszusan állapítja meg, hogy a finn delegáció egyetlen pontban sem hajlandó engedményeket tenni, viszont finn részről az ország függetlenségét veszélyeztető akciónak minősítik az orosz követeléseket. Finnország tovább folytatja határmegegerősítési és védekezésre való felkészülési tevékenységét.

A nemzetközi sajtó továbbra is nagyon aggodalmat keltőnek minősíti a helyzetet, amelyből alig talál kiutat. Az amszterdami Telegraaf szerint

SELECT MOZGO

CSAK MA ÉS HOLNAP!

Büntény a Maginot vonalon

Izgalmas, mindenkit érdeklő film, melynek cselekménye a MAGINOT VONAL hadászati kazamatáiban játszódik le. Főszerepekben: **VICTOR FRANCEN** és **VERA KORENE.**

JÖN: **FRED ASTAIRE** és **GINGER ROGERS** legújabb zenés slágere:

FARANDOLA

Mindenre felkészül a délafrikai unió

(FOKVÁROS.) (Rador.) A Délafrikai Unió sajtótudósítója rádióbeszédet mondott, amelyben közölte, hogy a kormány megtett minden szükséges intézkedést a szövetség védelmére. Szükség esetén az északi angol gyarmatok védelmére is, mert ezek a gyarmatok létérdekeit jelentenek a Délafrikai Unió részére. Végül hangsúlyozta, hogy abban az esetben, ha Mozanbique gyarmatot fenyegetné veszély, egy portugál kormány is felhívást fog intézni a délafrikai unióhoz, amelynek kormánya kétségtelenül segítséget fog nyújtani Portugália részére.

ELHÁRÍTOTT NÉMET LÉGITÁMADÁS

(LONDON.) (Reuter.) A tájékoztatósi minisztérium közli, hogy az angol légihaderő repülőrajához tartozó két gép leszállásra kényszerített egy német bombavetőt, amely megkísérelte az angol partok fölé jutást. A német gép a vizre szállt, ahol elsüllyedt. Pilótái és megfigyelői gummicsonlakokba ülve megmenekültek. Később ugyanazon a területen egy újabb német gép jelent meg, amelyet a brit vadászok azonnal megtámadtak. A német bombavető azonban a felhők fölé emelkedve elmenekült.

MIÉRT MENT A CSUNKINGI ANGOL NAGYKÖVET HONKONGBA?

(CSUNKING.) (Exchange Telegraf.) A csunkingi angol nagykövet tegnap repülőgépen fontos megbeszélések céljából Hongkongba utazott. Az ut célja beavatottak szerint a középkeleti japánbarát kormány felállításával áll kapcsolatban.

FRANCIÁK FÖLTARTÓZTATTAK EGY HOLLAND HAJÓT

(BERLIN.) (Rador.) A DNB jelenti a következőket: A Bernardo holland uszályhajó, amelynek fedélzetén hat tengerész volt, november 4-én a Rajna felső folyásánál Kehl közelében magához csatolt két holland uszályhajót, hogy azokat a Rajna alsófolyására vontassa. A német csapatok értesültek erről a kezdeményezésről és éppen ezért utasítást kaptak, hogy ne lőjjenek a holland zászló alatt uszó hajókra. A francia csapatok viszont abban a hiszemben, hogy az uszályokon német csapatok tartózkodnak, ráleltek a hajókra, amelyeket arra kényszerítettek, hogy kikössenek. A holland legénységet leszállították a fedélzetről és katonai őrséggel Monthlendebe kísérték.

ANGLIA NEM SZÁLLIT FEGYVEREKET BRAZILIÁNAK

(LONDON.) (Reuter.) A brit kor-

a tárgyalások újabb holtpontra jutása nem kívánatos bonyodalmakra vezethet, amely könnyen háborúba sodorhatja az északi államokat is, hogy a zürzavar még nagyobb legyen.

A Times Németországot vádolja az új helyzetért, amikor azt írja, hogy a brit-francia-orosz megegyezés azért nem sikerült, mert London és Páris tisztában voltak a várható fejleményekkel és ahhoz nem adták beleegyezésüket. Viszont Berlin mindenben szabad kezét adott Moszkvának és ezért sikerült a német-orosz megállapodás. Ennek azonban nagy ára van és pedig az északi államok függetlenségének kétségessé tétele, amely mellett nem csoda, hogy a megállapodás sikerült. Ilyen áron Nagybritannia és Franciaország már az első 24 órában megegyezhettek volna vele.

hogy a jelenlegi kormány lemond, hanem lehetetlenné válnék minden más törvényes kormány tevékenysége is."

MIT MONDOTT A WASHINGTONI KINAI NAGYKÖVET?

(NEWYORK.) (Rador.) Dr. Hushin, Kína washingtoni nagykövete beszédet mondott, amelyben közölte, hogy a jelenlegi európai háború kitörése után is Anglia és Franciaország tovább folytatták Kína megsegítését. A követ hangsúlyozta azt is, hogy még maga Oroszország is ténylegesen segíti Kínát hitelekkel és lőszerszállítmányokkal. Az angol és francia segítség Burmán és Indokina területén át jut el Kínába.

ANGOL REPÜLŐKET INTERNÁLTAK BELGIUMBAN

(BRÜSSZEL.) (Rador.) Angol repülőgép tegnap Courtran közelében, a francia-belga határ mellett kényszerleszállást végzett. A repülőgépet elko-

NOVEMBER 23: HÁLAADÓ NAP AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

(WASHINGTON.) (Associated Press.) Roosevelt elnök rendeletére e hó 23-án az USA minden templomában hálaadó istentiszteleteket fognak tartani azért, hogy az Egyesült Államok ezekben a konfliktusoktól súlyos napokban megtudta őrizni semlegességét és sértetlenségét.

A BUCURESTII DIPLOMÁCIAI KAR RÉSZVÉTNYILAT KOZATA

(BUCURESTI.) (Rador.) romániai diplomáciai testület vezetői, Dambrowsky, Bucuresti főpolgármestere, a romániai társadalmi és közélet számos előkelősége jelent meg tegnap a bukaresti német nagykövetségen és örömet fejezte ki afölött, hogy Hitler vezér és kancellár a müncheni me-
rénnyel kapcsolatban megmenekült az öt fenyegető életveszedelemből.

Titkos kártyabarlangot lepleztek le a brassói Korona-kávéházban

(BRASOV—BRASSÓ.) (Rador.) A brassói ügyészség több feljelentés alapján tegnap éjszaka meglepetésszerű házkutatást tartott a Korona-kávéházban. Az ügyészség egyik mellékteremben számos egyént ért tetten, akik az érvényben levő törvények ellenére magas pénzüsszegekben szerencsejátékokat játszottak. A játékasztalon talált pénzt lefoglalták és egy a kávéház tulajdonosa, mint a játékosok ellen megindította az eljárást. Az ügyészség szigorú fellépése városzerte nagy meglepetéssé váltott ki, mert a nagy összegekben való játék már eddig is több családot tett szerencsétlenné.

— **Orvosi hír.** Dr. Müller Miksa hazaérkezett. Idegyógyászati rendeléseit újra megkezdte. Cal. Reg. Ferdinánd 23.

— **RENDŐRSÉGI HIREK.** Keresztes Tibor Pop Deleanu-ucca 14. szám alatti lakos tegnap reggel bejelentette a központi rendőrségen, hogy távollétében ismeretlen tettesek betörték a lakásába, ahonnan 8000 lej értékű ruhá-
nemüket és egyéb holmikat loptak el. A rendőrség tegnap este elfogta a tettest Gábor Áron, az udvarhelymegyei Nagysólyom községbeli besurranó tolvaj személyében, akit letartóztattak és aki kihallgatása során bevallotta tettét. Az elloptott holmikat azonban, afölötti félelmében, hogy elfogják, állítása szerint, a Szamosba dobta. Kihallgatása folyamatban van. — Erdélyi Károly, a közeli Ticu telepi bányász tegnap este bejelentette a rendőrkvesztúrán, hogy a délután folyamán az egyik korcsmában ismeretlen tettes kilopta zsebéből 7000 lej készpénzt. Az ügyben megindult a nyomozás.

Kie legyen az indiánlónok huszonötmillió dollárja?

(NEWYORK.) Végső stádiumba lépett az a nagy pörögőds és jogi csata, amely immár négy esztendeje folyik, ritka hevességgel és izgalmas fordulatokkal. Kisebb-nagyobb cikkek már minden világban megjelentek ennek a nagy örökösödési harcnak kapcsán, amely hivatott eldönteni, hogy kit illet meg Jackson Barnett, a „világ leggazdagabb indiánjának” 25 millió dollár értékű vagyona.

Haláláig csak kevesen ismerték a Creek indián törzsből származó Jackson Barnettnak a nevét. Oklahoma államban Barnett neve egyet jelentett a krózsai vagyonnal, a szerencsével, az olajmezőkkel. Legendáshírű gazdagságának híre bejárta az egész Középnyugatot. Barnette, aki hatalmas olajmezőket fedezett fel s innen nyerte gazdagságát, mint a világ leggazdagabb indiánját emlegették. A cushingi mezőkön, amely az ő öröke volt, igen gazdag olajforrásokra bukkantak, így vált többszörös milliómossá máról-holnapra az egyszerű indián. Amikor megnősült, fehér nőt vett feleségül, Anna Lowe, környékbeli fehérleány beleszeretett a jókölsejű, dúsgazdag indiánba és felesége lett. Amikor azután az indián végredelet hátrahagyása nélkül hirtelen elhunyt, 1934 május 29-én, felesége magának igényelte az egész vagyont.

Az örökséget maguknak követelők között van azonban egy magát Bertha Barnettnak nevező oklahomai fiatal nő is. Ő azt állítja, hogy Barnett feleségül vette őt. Az esküvőt a Creek-törzs ősi szertartásai szerint kötötték meg s a hatóságoknak be sem jelentették.

Igy egyelőre késik a várva várt ítélet ebben a furcsa ügyben, amely most eljutott utolsó fejezetéhez. Ma már 700 örökös és több ezer érdeklődő várja izgatottan, kinek ítélik a világ leggazdagabb indiánjának krózsai hagyatékát.

Uj vasútvonal Iránban

Az ugynevezett trasz-írani vasutat, mely nyolc év óta épül, teljesen befejezték. Az 1420 kilométer hosszú vasútvonal Bender-Sahtól Teheránon keresztül Bender-Sahpurig vezet és építését két végén egyszerre kezdték meg. Az északi és déli pályarész a napokban ért össze Sultanhabad városánál és a napokban avatta fel az új vasútvonalat fényes külsőségek között maga a perzsa uralkodó, Riza Pahlavi sah. Ez az új perzsa birodalom leg-hosszabb vasútvonala és nemcsak gazdasági, hanem hadászati szempontból is nagy fontossága van.

Mint ismeretes, Irán, ahogy most Perzsiát hivatalosan nevezik, teljesen angol befolyás alatt áll és védelméről elsősorban a brit birodalom gondoskodik. Az ottani közlekedési megfigyelések Angliának elsőrendű gazdasági és katonai érdeke s ezért az ország felvirágoztatására az angol tőke szívesen nyújt befektetéseket.

— „Érinthetetlen” miniszter. Mint Bombayból jelentik, a nagpuri páriák vagy érintetlenség „szatiagrahába” (passzív ellenállás) kezdtek. A mozgalom célja az, hogy a központi tartományok új kormányában egy érintetlenség miniszter is helyet foglaljon.

— Tízmillió vendég — tíz év alatt. Berlinből jelentik: A legismertebb berlini vendéglő, a Potsdamerplatzen levő Haus Vaterland most ünnepli fennállásának 10. évfordulóját. Ez alatt a tíz esztendő alatt a vendéglő nem kevesebb, mint tízmillió vendéget látott falai között. Ebből hatmillió külföldi volt és csak négy millió német s csak annak is egy töredéke berlini. A híres vendéglőnek bécsi, rajnavideki, francia, magyar és bajor konyhája van, úgy, hogy mindenki szívesen étkezik benne. Összesen ötszáz alkalommal foglalkoztat, ezek közül száz konyhaszemélyzet és százhusz pincér. A forgalom elérte néha a kilenczeker főt.

Ujra tárgyalják a kassai emberevő cigányok bűnperét

(KASSA.) Rendkívül érdekes bűnper sorozat újrafelvételén dolgozik a kassai törvénykezés. Az ugynevezett „emberevő cigányok”-ról van szó, akiknek ügye annak idején a cseh megszállás alatt bejárta egész Európát.

Tíz éve múlt, hogy négy cigány: Csizsár Jenő, Filke Sándor, Ribár József és Zsiga József különböző ügyekből kifolyólag a cseh törvényszék elé kerültek, amikor is rájuk bizonyították a legsúlyosabb bűnt: hogy embertettek. Európától Amerikáig visszahangzott a világsajtó az állítólagos szörnyűségtől, hogy a régi, Trianon előtti Magyarország területén olyan állapotok lehettek, amelyek ilyen elvetemült elállatiasodott embereket termeltek ki.

A Felvidék visszacsatolása után azokat az illavai és lipótvári foglyokat, akik még nem töltötték ki büntetésüket és magyar illetőségűek, átadták a magyar törvénykezésnek. Ezek a bűnösök most magyar bíróságoknál töltik büntetésüket. A terhelteknek azon-

ban joguk van a csehek által lefolytatott bizonyítási eljárás újrafelvételét kérni. Egész csomó bűnyű került így ismét a törvényszék elé. Közel 300 akta vár feldolgozásra.

A legérdekesebbek közül való a 4 emberevő cigány pöre, amely most ismét le fog folyni a magyar törvényszék előtt.

A vizsgálóbíró ebben az ügyben a nyomozást széles körben folytatja. Nagyon nehéz a pontos eljárást mindenképpen végrehajtani, mivel 10—12 éves pörök várnak újrafelvételre és feldolgozásra. Az akták nagyrésze természetesen hiányzik. Ugy hírlik, hogy annak idején az emberevő vádját bebizonyítottak tekintették, azonban a vallomások nagyrészt veréssel csikarták ki, olyan súlyos bántalmakkal, amely a terheltek beismerését a legnagyobb mértékben befolyásolhatta. Ebben az ügyben még érdekes fejleményekre meglepő fordulatokra lehet számítani.

A kincsek a kutban vannak

Hogy Kelet-Kínában még ma is milyen viszonyok uralkodnak, arról számol be Bönsch Ferenc német állampolgár, kínai kereskedelmi tanácsadó érdekes kalandja, melyet egy kunguz rablóbanda üldözése közben élt át.

A Vhingan-hegység déli részében ismeretlen tettesek a hetekben feltartóztattak és kiraboltak egy egész vonatot. A vonaton többek között gazdag kínai nagykereskedők és hadiszállítók is utaztak és az elrabolt értékek közel kétszáz ezer font összeget képviseltek. A hatóságok Sang-Ma kínai rablóvezérre, az egykori tábornokra gyana-godtak. Ez az ember négy esztendővel ezelőtt hagyta ott a katonaságot és a hegyek közé távozván, valóságos kiskirályságot alapított.

Abban az expedícióban, amelynek feladata a rablók kiirtása volt, Bönsch Ferenc is részt vett. Egy helyen szabályos ütközetet vívott az üldöző társaság a hegyek közé bemenekült kínai banditákkal s szabaddá téve az utat, egy áruló segítségével megközelítette azt a majorságot, amelyben állítólag a kínai extábornok közvetlenül a vonatrablás után megbújt. Az üldözők megtöltötték fegyvereiket és kopogtak a kapun.

De belülről senki sem jelentkezett, mire a kaput betörték. Az udvaron néhány bandita állt, tüzelésre készen. „Podnimité ruki!” — Kezet fel — kiáltotta az üldözők vezetője. A banditák látták, hogy nem állhatnak ellent sikerrel, eldobták puskáikat. Most aztán már a vezért és a kincseket kezdtek keresni, de hasztalan. A házban még emmivaló sem volt. Ugy látszott, mintha a banditák teljesen ki lennének éhezve. Mindnyájan tagadták,

hogy közülük lenne a vonatrabláshoz. Vezérükről meg éppenséggel nem akartak tudni semmit.

Az üldözők már távozni akartak, mikor az udvar egyik sarkából éles kiáltás hangzott. Egyik katonának a lóva legelni akart s közben egy mély üregbe szakadt. Csak egyik lábával tarthatta magát, úgy lógott a mélység felett. Rögtön kihúzták és megvisszagták az üreget. Ekkor derült ki, hogy a régi, részben már feltöltött kutban számos pénzzel, ékszerekkel, értékpapirokkal megtöltött zsákok és ládák vannak.

Miközben ezeket kiemelték, a ház felől valóságos pergőtűz érte a társaságot. De Bönsch felvették a harcot és néhány kézigránát megtette hatását, amennyiben rombadöntötte az ódon, dűledező falakat. Mialatt a romok alatt hörgő banditákat egymás után húzták ki, egy katona észrevette, hogy a ház tulsó oldalán valaki motoszkál, majd pedig szédítő iramban eltávolodik attól. Sang-Ma volt, a vezér. Rögtön utánaeredtek, de a rablóvezér lóva sokkal gyorsabb volt és sehogy sem lehetett volna beérni. Erre Bönsch nyugodtan letérdelt, távcsőves fegyverével célbavette a karcsú színes ruhákba öltözött kinait. Eldördült a lövés és Sang-Ma, a Mennyei Birodalom réme, ugyanaz, aki Sanghaiban a japán bombatámadások alatt nyugodtan fosztotta ki még a halottakat is, lefordult lováról. Mire odaérték hozzá, halott volt.

A kutjában, melyet vékony deszkákkal és fűtéglákkal takartak be, a kincsek és értékpapírok valóságos tárat találtak.

„Eltűntek a tringli-telepek”

Ugandában kerültek hurokra az egykori rabszolgakínzók

Az angol-olasz megállapodások következménye többek között néhány közismert, Ugandában élő gazdag személy meglepetésszerű letartóztatása. Ezeket a személyeket ki fogják szolgáltatni az olasz-abessziniai bíróságoknak, mert megállt ellenük az a vád, hogy ők, mint elődeik, az abessziniai benszült uralkodók alatt az ottani tringlitelepek bérlői vagy kiskirályt játszó felügyelői voltak, szabályos rabszolgakereskedelmet folytattak millió és millió emberrel s a Tana-tótól Szomaliföldig, évtizedeken át mást sem tettek, mint családokat züllesztettek, falvakat irtottak, a bűnös és reménytelen végeláthatatlan sorozatát követték el.

Ha van a világban meghatározható, szívet-szorító jelenség, akkor az abessziniai sokféle törzs családkeresgélése kimeríti ennek minden válfaját. Ezren és tízezren ostromolják az olasz hatóságokat adatokkal, talán soha nem követethető tényekkel és kérik, keressék meg a szülőket, a gyermekeket, akiket egy sötét, piszkos hatalmi rendszer annak idején könyörtelenül elszórt mindenfelé. Mert mint köz tudomásu, Abessziniában egymillió ember élt rabszolgaságban, még pedig hihetetlenül állatias körülmények között. Mit jelentett a rabszolgaság? Egy-egy hatalmas ur, rendszerint a négus magas adófizetője, egyszerűen megrohant csapataival egy falut, ennek népét rabszójra fűzte, a

férfiakat, azok testi állapota szerint, sokszáz kilométerre elhurcolván, nyílt piacokon eladta, a nőket külön táborokban árusította, a gyermekeket dróthálókretrecekben megint máshová vitte, kukoricaliszten felnevelte és már serdülőkorban áruba bocsátotta.

Gondar, Makalleh, Kaffa: mind-megannyi vészes szenvedőtelpe volt az olaszok megjelenése előtt. Hogy a rabszolgakereskedés csupán a négusnak és bérlőinek, néhány gazdagnak és kegyetlennek zsíros üzlete volt, az természetes. Az abesszin rabszolgákat tringlinek hívták s a tringlifarmokon az erkölcselenségek szörnyű mélységein kívül nagyon otthon volt a kor-bács és halál és éhezés.

Most, hogy az abesszin kérdés végre elintézésre nyert, angolok és olaszok között, utóbbiak egy titkos záradékkal igyekeztek érvényt szerezni alattvalóik tömegkerésének. Mikor ugyanis az olaszok megjelentek Abessziniában, a tringlik kitörték telepeikről és elmenekültek, a gazdag bérlők pedig jobbnak vélték, ha megszöknek vagyonaikkal Ugandába és Kenyába. Csakhogy a nagynehezen embersorba vitt etiópok is ráeszméltek arra, hogy az élet igazi és egyetlen értéke a család együttartása s az abban foglaltatott szeretet. Különösen a fiatalság lépett fel meghatározó eréllyel a szülők megkeresésének dolgában. Ezerszámra jelentkeztek szülők is, akik megjelölték annak idején elrabolt gyermekeiket keresik.

Az olasz hatóságok, mielőtt egy lépést is tettek volna, belenyúltak az ügy fészkebe és angol segítséggel egymásután kerítik kézre a mit sem sejtő emberzsírból szerzett pénzeszsákjain üldögélő egykori tringlifarm tulajdonosokat, akiket Abbebabá visznek, majd a helyszínen vallatják az emberkereskedés során véghezvitt dolgaikról. A jelentések szerint ezuton máris sikerült nagy sereg embert összehozni, olyanokat, akik egykor boldogan és békességben éltek falvaikban s aztán szétszóródtak.

Egy-egy ilyen összehozott család valóságos vára az abessziniai-olasz érdekeknek. Favillákban és kukoricaliszten nevelt, tartott és eladott ezrek örvendhetnek ma már egymásnak. A rabszolgakínzók pedig, miután régi mesteriségüket az angol területeken is folytatni próbálták, örökre eltűntek Afrika földjéről.

— Kitenyészítették a tökéletes búzát. Londonból jelentik: A cambridgei növénytanulmányi intézet tíz évi keresztesztés, kitenyészítés és kísérletezés útján előállította a tökéletes búzát. Az új búzafaj főelőnyei: 1. átlagtermése 10 százalékkal haladja meg az eddig ismert legtermékenyebb búzáét; 2. szalma 15 centiméterrel rövidebb és jóval erősebb, mint más búzafajoké, ennélfogva a leghevesebb szél vagy eső sem dönti meg; 3. ellenáll a rozsdakór-nak; 4. kiterjedt különösen alkalmas a ke nyersítéshez. Egyetlen megfigyelt probléma az új búzafaj színének rögzítése. Ha sikerült fehérségét biztosítani, forgalomba fogják hozni a vetőmagvakat általános termesztési céljaira.

— A maláji herceg házassága. A 20 éves Mahmud herceg, Trengganu maláji állam uralkodójának testvéröccse szigorú parancsot kapott fivérértől, hogy azonnal jöjjön haza és pedig nőtlennül, mert különben semmit sem várhat tőle és Trengganu országától. A fiatal herceg beleszeretett egy huszéves angol leányba, mialatt az oxfordi egyetem hallgatója volt és mindenáron feleségül akarja venni. Mahmud herceg azonban nem sokat törődik fivére parancsaival és kijelentette, hogy igenis oltár elé vezeti Joyce Biencowt, aki egy oxfordi szabó fiatal leánya. Miután a maláji udvar beszüntette hivatalát, az ifjú herceg nem a legjobb anyagi helyzetben van. Az angol hatóságok is meg akarják akadályozni a házasságot. Mahmud herceg azt is mondta, hogy a házasságuk után minden tilalom ellenére hazamegy fiatal feleségével Trengganu államba.

P. E.
PAYENS

AZ ARANY URAI

(56.)

— Tudom, az orosz kirobbanás miatt. De a gépgyárak körül nincsenek bajok. A világ urai mi vagyunk gépgyártás terén.

— Csak az lesz baj, ha a világnak nem lesz majd szüksége gépekre, a rossz gazdasági helyzetből kifolyólag. Európából egyre siralmasabb hírek érkeznek. Senki sem tud fizetni, a rendelések csökkennek.

— Nagy reklámmal dolgozunk, vezetni fogunk az olcsóságban. Van egy találmányom, amellyel az eddigi drága írógépeket félárban tudom előállítani, a legkisebb költségben. Már be is nyújtottam tervezetemet az igazgatóságnak. Bombaszzerű meglepetés lesz az egész világon. A legszegényebb ember is vehet magának majd írógépet, a legkisebb vállalat sem kell, hogy takarékoskodjék rendelésekben. Azonkívül fel akarom ajánlani olcsó gépeinket az iskoláknak és a diákoknak is.

— Fel fogom vetni a gondolatot, hogy iskolákban állandóan írógéppel írják a tanulók dolgozataikat. Amennyit ceruzára, tollra költenek iskolai tanulmányaik alatt, abból kikerül az írógépem ára és egész életükre el vannak látva a legelőkeltebb gyártmányu, tartós, olcsó írógéppel. A tanároknak sem kell ezután megvakulniok a gyermekek rossz írása miatt. Elvezet lesz dolgozatot javítani. Kötelezővé fogom tétetni minden iskolában az írógép használatát. El tudod-e képzelni, hogy milyen fellendülést fog ez jelenteni? Európa amúgy is igyekszik mindenben Európa után sántikálni. Nem kétfelm, hogy ott is mihamar kötelezővé fogják tenni az iskolai dolgozatoknak írógépen való írását. Miénk a jövő, barátom, csak érteni kell a módját.

Még sokáig beszélgettek küszöbönálló fellendülésekről. Harry merész terveket ontott magából, kalkulált, irányított, vezetett. Eugen buzdította, alátámasztotta terveit. A hajnal még mindig beszélgetésbe merülve találta őket.

— Hidd el — mondta Harry bucsuzól barátjának — sokkal erősebbnek és frissebbnek érzem magam a tervezgetésben töltött éjszaka után, mintha mélységesen aludtam volna. Az ember szándékai sokkal kézzelfoghatóbbak, ha nemcsak fejében forgatja, hanem végre egyszer szavakba foglalja és közli valakivel a legmerészebbeket is. Nagy megnyugvásomul szolgál, hogy résen vagy és bizhatom benned. Ezután gyakran lesznek ilyen beszélgetéseink. A Workmann úgy minden fázisáról pontos értesítést kérek. Nagyon érdekel.

— Tudtam, hogy nem fog hidegen hagyni. — Eugen gonosz mosollyal nézett barátjára. — Reméled ugy-e, hogy a kis hüvös halacska könnyebben horogra keritheted, ha összeomlik feje fölött a tető?...

Harry haragosan pattant fel: — Megtiltom, hogy így beszélj róla. Ha nem tudod kellő tisztetéssel ki ejteni nevét, inkább ne is vedd a szádra.

XVI.

Bármennyire beletemetkezett is Harry a munkába, Hilda képe szüntelenül foglalkoztatta gondolatait. A régi szerelem ujult erővel lobogott benne. Most, hogy tudta, hogy Hildára szerencsétlen sors vár, közelebb érezte magához. Hiába pattant fel haragosan Eugen gunyos megjegyzésére, az igazság mégis az volt, hogy reményei újraledtek.

(Folytatása következik.)

Kiássák Omár kalifa egykori csatornáját

(KAIRO.) Érdekes társaság gyűlt össze a kairói Sheppard szállodában. Francia, angol és amerikai mérnökök tárgyalnak éjt nappal összetéve egy olyan fontos dolog fölött, ami Egyiptom Nílus jobbparti részét egyszerűbe termékkenné tenné és milliárdos haszonhoz juttatná Faruk király magánbűdzsáját, tekintettel arra, hogy a bizottságot maga az uralkodó hozta össze és a létesítendő munka is az ő magánköltségén menne végbe. Arról van szó, hogy a hajdani nagy kalifának, Egyiptom dicsőségének tetőpontját képező idők nagy uralkodójának és főpapjának, Omárnak rég betemetett csatornáját újra kiássák és üzembe helyezik. Nem tudják egész bizonyosan, hol is volt ez a hatalmas vízmű, de több, mint valószínű, hogy Kené Nílus-parti várost kötötte össze Koser Vörös-tengeri lakott hellyel. Egykorú feljegyzések arra utalnak, hogy a zsidók menekülése idején már állt ez a

csatorna s nagyon élénk forgalom volt benne. A jelzett vonalon tényleg vezet néhány sor pálma keleti irányba s ez azt bizonyítja, hogy a homok alatt még ma is víz-szivárgás történik a Nílus felé. Ha kiássák és forgalomba helyeznék Omár kalifa csatornáját, ennek kétszeres jelentősége volna. A Szuézi csatorna némileg felszabadulna hallatlan forgalma alól, mert a hajók egyrésze a Níluson és az új csatornán juthatna a Vörös-tengerbe. Másrészt azon a vidéken talán a legsivárabb Egyiptom földje s az új vízlehetőségek legalább tízezer birtokosnak juttatna rendkívül termékeny területeket. Kiszámították, hogy az árok kiassása és betonozása 16 millió font költséggel jár. Ezt az összeget Faruk király a hírek szerint szívesen bocsátaná rendelkezésére s ő a saját személyében erős pártolója az eszmének.

Kinek a tulajdonában vannak a transwaali aranybányák

(DURBAN.) Két kölni szegény foltozósabót egykor megszállt az aranyláz, eladta mindenét, felült a legközelebbi hajóra és elutazott Transwaalba, ahonnan akkoriban érkeztek a legelső hírek a feltárt aranymezőkről. Megérkezvén, éjjel-nappal turták a talajt, pillanatig sem pihentek, de arany csak nem akart előkerülni a mélyből. Már azon tanakodtak, hogy hazatérnek, amikor a véletlen segítségükre jött.

Egy vadász társaságában elefántot segítettek felhajítani s mikor a vadász golyója egy vastagbőrűt megsebesített, követték az állatot rejtekhegyére. Hegyen-völgyön át az elefánt nyomában loholtak és hamarosan megérkeztek egy igen furcsa vidékre, ahol összedobált sziklák hevernek és minden egészen kopár láva volt. Már mesz szíri feléjük csillogott egy kvarc-ér és benne vastag aranytartalmu erek egész hálózata.

Reszkető kezekkel vertek le egy darabot a kőzetből és megállapították, hogy tömegtelen arany birtokába jutottak. De mivel nagyon elfáradtak, sátrat vertek és pihenőre tértek azzal, hogy másnap már hajnalban kezdik a munkát. Mélyen aludtak, nem vettek észre semmi gyanúsat. De amikor hajnalban felébredtek, rémülten néztek szájukra, nem ismertek rá a vidékre. Akármennyit keresték a tegnapi észlelt sziklákat nem találták meg. Az éjszaka folyamán ugyanis egy helyi földreneg teljesen összeforgatta a környéket és az aranytartalmu kőzetek a

mélybe süllyedtek. Nem maradt ott más, mint fekete láva.

Ez az eset 1867 május 18-án történt. Mikor a boldogtalan szabólegények látták, hogy immár ez a reményük is meg hiúsult, gyalog a tengerpartra vándoroltak és miután a városban megszerzték a szóbanforgó terület kizárólagos kitermelési jogát örök időkre, a haszontalan írással a zsebükben, mint hajómunkások hazajöttek Kölnbe. Ott esztendővel utóbb hallották csak, hogy egy Cadl Maush nevű ember, aki Dél-afrika földrajzi kutatómunkáját véggezte, felfedezte ugyanazt a területet és az aranyat felhozta a szakadékokból. Ha a szabók nem siettek volna el oly gyorsan onnan, hanem kissé körülnéztek volna, egy kétszáz méteres völgykötésben meglelhetnék volna az aranytartalmu kőzeteket.

Ezzel a régi ügyvel kapcsolatban most ama értesítés érkezik Durbanból, hogy a szabók leszármazottai, akik ott élnek, keresetet indítottak az angol államkincstár ellen a kérdéses területek birtokjogaért. Keresetükben megállapítják, hogy az őskők tulajdonjoga még mindig fennáll és automatikusan nemzedékről nemzedékre szállva, jelenleg a leszármazottak birtokát képezi. A keresetben pontosan meghatározzák, mely területekről van szó s így valószínű, hogy az angol bíróságok ismét oly ügy tárgyalására kénytelenek, ahol ki kell mondani a kizárólagos tulajdonjogot. A régen oly meggondolatlanul kiadott licenciák megszüntetése ugyanis csak így lehetséges.

Lóval nincs annyi baj, mint a motorral

Négy millió ló, tyúk, juh és szarvasmarha él a földön

Az utóbbi években egyre gyakrabban esik szó arról, hogy a lovakat kiszorítja a motor. Anglia némely vidékén alig látni lovat. Ugyanig van ez Franciaországban.

A kérdés körül számos szakértő vitatkozott és legtöbbje arra a megállapításra jutott, hogy a gépjárművek a lovat nem szorítják ki szerepköréből. Sokkal több ama szegények száma, akik a motoros gépek helyett lovakat vásárolnak. A traktorral való szántást előnyösebbnek tartják ugyan, de a vidék helyzete sok esetben megkivánja a lovakat.

A lóval sokkal kevesebb a bajlódás, mint a motorral. A ló, eltartás szempontjából is előnyösebb. Olcsóbb, könnyebben kezelhető. Volt néhány statisztikus akik időt, fáradságot nem kímélve összeírták a világ loállományát. Tévedtek. A világon — mint si-

került megállapítani, — mindössze 80 millió ló él. Ez nem nagy szám, — mondották — viszont elegendő ahhoz, hogy az autókedvelők számítását rombadöntse. Nagy szerepük van a lovaknak a modern háborúban is. A bőrpar-ugyancsak nagy jövedelemhez jut a lovak révén. Ebből látható, hogy a ló, az öszvér és számár jóval túléli majd a motorokat.

Érdekes számok kerültek napfényre a szárnyasokkal és néhány más háziállattal kapcsolatban. Megállapították, többek közt, hogy a földkerekségen — hozzávetőlegesen — 1540 millió tyúk él. Tyúkfarmok terén Amerika államai vezetnek. Az amerikai farmerek évtizedes tapasztalatok után nagy súlyt fektettek a tojó-tyúk tenyésztésére.

Meglepő a juhokkal kapcsolatos számadat. 670 millió juh juttatja keresetét, kenyérhez a hegyvidékek

lakóit. Érdekes volna megállapítani — jelentette ki a londoni gazdasági intézet vezetője — évente hány millióra rug a gyapju és sajt eladása folytán jövedelmezett pénzüsség. Azonfelül a juh ama állatok közé tartozik, mely igen kevés takarmánnyal is megelégszik. Gyér legelőkön, tarlókon megél a juh, a trágyázást pedig tekintetbe véve, kiváló talajjavító.

A szarvasmarhák ugyancsak nagy számban gazdagítják a földkerekség la kőit. Hosszas számítások alapján — melyek bizonyára csak részlegesek — megállapították, hogy a világon 620 millió szarvasmarha növeli a hasznos és nélkülözhetetlen háziállatok számát. E számadatok alapján nem valószínű, hogy a modern kor gépei a fölösleges ösztö lovakat, öszvéreket, tehene ket, juhokat végképp kiszorítják. Azon felül tekintetbe kell venni azt is, hogy vannak munkák, melyek elvégzéséhez a lovak nélkülözhetetlenek.

Edward herceg ifjúkori ruhái

(LONDON.) Mária angol anyakirályné látogatásának történetét South Wales vidékein most írják meg az angol történészek. Kimutatják, hogy a királyné is anyán s nem tudnak szabadulni anyai fájdalomtól, ha gyermekeikről van szó. Mária királyné sem feledkezett meg legidősebb fiáról, aki 1936 december 12-én lemondott a trónról s elhagyta hazáját, hogy feleségül vehessen egy amerikai asszonyt. Az anyakirályné négy napos körutazást tett Délwales bányavidékén és Chardiffban meglátogatta a Wels National Muzeum-ot is. Kifejezte azt a kívánságát, látni szeretné Edward hercegnek azt az öltönyét, amiben welsi herceggé avatták. Kísérő erre odavezették egy üvegszekrényhez, melyben a lila bársony hermelines palástot, valamint a diszruha más részeit őrzik. Ezt 1911-ben, mint 17 éves gyermek viselte Edward, a welsi herceg. A királyné mélyen meghatva tekintett elsőszülöttje hercegi öltönyére s percekig nem tudott szólni fájdalomában. Csak könnyezett. S mikor továbbhaladt, csendesen megjegyezte, hogy örvend a ruhák nagyszerű állapotának. De aki látta a 71 éves, gondolataiba mélyedt királynét, érezte, hogy e szavak mögött felindult meghatottság rejtett. Edward herceget még nem felejtették el Angliában.

— Hiányzik a fullánk, több a méz. Smoth, a világhírű, Franciaországba telepedett angol méhészeti szakembernek sikerült olyan méhfajtát kitenyésztenie, amelynek nincs fullánkj. A fullánk nélküli rovarok a rendes méhnél háromszorosa nagyobbak és sokkal szorgalmasabbak is. Méztermelés és kezelés szempontjából rendkívül fontos-ságot tulajdonítanak. Smith eredményes munkájának, mert a fullánk nélküli méhek valóságos emberkedvelők és bármit is tesznek velük, sohasem támadnak, mint mérges kis fullánkossal. A francia méhészek most egymásután térnek át az új méhfajta bevezetésére.

— Kardinálismaradék a kigyók ellen. Az iráni kormány elhatározta, hogy az erősen elszaporodott kigyók rendszeres irtását megkezdi. Ecélből Délafrikából hatvan pár kardinálismaradék hozat és az állatokat letelepíti Iránban. Ez a madárfajta a mérgeskigyók ősi ellenfele s noha méretei nem impozánsak, nincs az a mérgeskigyó, amely el tudna menekülni előle. A kardinálismadár tollazata ugyanis annyira sűrű, hogy a harapás nem hatol át rajta, viszont a csőre oly éles, hogy a mérgeskigyót egyszerűen szétszaggatja vele.